

Mak Ebë Lale Anebo Gali Kënëgebëye Jisame Gali nene, Mak Yahî tle

Jon, tu mëta baptais logotomebë ho, gali të tëtätëme

¹ Ebë lale gali, bu Gotobë nëba Jisas Klaisme gali nene.

² Ètani anebomu ebë lale gali fata tle. Bu mefata latle, Gotobë lowene mago gali të totokweflebë ho, Aisaia, fene yahî tle, “Goto boweneme megali latletle, ‘Aholokwane elo, kwe tokwafe bo ho lime jine nëglëlëme, bobë gali të nalëtagulebëme. Na bu jume loutatëme. Na bu alëge jume fu nalëtagutëme.’

³ Tokwafe, li ho, ho jwa lifeku mëta mewe lëgleme, ‘Sobo tako hobë alëge fu etatelo, alëge sle etatelo.’”

⁴ Jon ebë kë nëgebëye, tu mëta baptais logotomebë ho. Bu ho jwa lifekuwa tuhu tule, Aisaia fene yahî tle. Na onehome gali të tëtätëme, “Sobo tëbo lowene aholokwana ti elome na lale lowenewa esogo elelëlome na baptais elome. Na Goto tëbo lowene sle nalëgetatëyome.” ⁵ Na feilawa oneho, Juda lifate mago na feilawa oneho mata Jerusalem lifate mago, Jon belë mutuja. Na bubë tëbo lowene këme olafa mototometla. Na Jon bume Jordan tu mëta baptais totome.

⁶ Jon bu lale ëho hana gelo ttle. Bu kamel kleli hobona kë susu mototlabë ëho gelo ttle. Na bu bulmakau jibo alitaba mata tehvamë. Na bu mëgou na saule tu mehihi latlekefe. ⁷ Na këme Jon bu gali metë tètakëfëtëme, “Ho li bobë nagi ligisime.

Na kë ho kë ligisibë bubë afutuku takomu kwe bobë afutuku tokwëfomu. Bo lale ho nane kë ligisibë home kë nëgaitalëme, manawa wege ho fene laitale. Weye. Bo bubë jiteho hana titika nëgletelëme. Bu letitabo homu nëgeme na bo atwati homu. ⁸ Bowe, some tu mëta fwa baptais nëlelëyo, kwe buwe Gotobë Amtëtombana baptais lëglelëyome.”

Jon Jisame baptais totle

⁹ Na kë olëna, Jisas Galili provinsbë tokwëfo lifate Nasaret mago tisi. Na Jon bume Jordan tu mëta baptais totle. ¹⁰ Na Jisas tu kile tle na helefowa fe tokwake. Na bu hwi tokwake, matafa inoha latikawa tle na Gotobë Amtëtomba seuneni foleha Jisame ji tëtëkeketle. ¹¹ Na Goto matafa mago gali tle, “Ju bobë lale nëba. Bo jume tako maninibo nanëletë, na tako fleflesu nanëletë.”

Satan bu Jisame tëbo loweneme fene susu totle

¹² Na kë nalëwamu, Gotobë Amtëtomba, Jisame ho jwa tabo elë tlelule. ¹³ Na bu ho jwa tabo mëta niliafewe olë tafa tle. Na Satan bu tëbo loweneme fene mana susu totle. Bu waluju mago klelina tafa mëtla, kwe ensel bume lamëtaitale.

Jisas bu Gotobë lale gali, Galili provinsme afina të tëtätëme

¹⁴ Bu Jonme kalabusu lowa watuku mëtla, na Jisas Galili provins elë tisi. Na bu Gotobë lale gali të tëtätëme. ¹⁵ Bu megali tle, “Goto kë aniji toglobë olë wafata lële. Na Goto iniwa onehobë eso home natafa lëletëmebë olë nounou lalëletle. Sobo tëbo lowene aholokwana ti elome na lale

lowenewa esogo elelelome. Na sobo Gotobë lale gali lowene sle eletelome.”

Jisas bu nilimalë home we tlome na bume nagi mëtälä

¹⁶ Na Jisas bu Galili lake tu hele helefowa tuju. Na bu Saimon name bolijamo Andru name hwi tlome. Bu solo, tu mëta tuku mëtelo, mo fa fa namëgelome, bu kë mona baliti glo namëgelome.

¹⁷ Na këme Jisas bume megali tlome, “Sobo esijomo, bona asë nanëglame. Sobo mo fa fa lowenebë walowene eletelo. Na bo some ho fa fa lowenebëme okokwe nanëglëyome, bu Gotome esogo namëglelelame.” ¹⁸ Na bubë solo lakilewa mëtelo na mana nagi mëtëlëkaklo.

¹⁹ Na Jisas sogë tuju watle, na bu Jems, bolijamo Jon name hwi tlome. Bu Sebedibë nëbale. Bubë solo holëye tégletëmeme nëgeme na bu ihe mëta këme tafa mëtelo na mana tibwa mëtelo. ²⁰ Na këme Jisas tlemalëme we tlome. Na bu bolijayaname, bume kë wege mëgletëmabë ho name, ihe mëta hune mëtëkako. Na bu Jisasme nagi mëtëlëkaklo.

Jisas bu ahwane, hobë ato mago, hehë tletle

²¹ Jisas bu fli hona Kaperneam lifewa mutuja. Na Juda enënebë tafawa olëna, bubë lotu lowa tëkaklu. Na mana onehome gali të tëtätëme.

²² Bubë gali yafe aholokwane motlola, bu klelego memëtla. Bubë gali gena lëbetleme nëgeme kwe Gotobë tafa sle gali lowene sle mëgletlabë hobë galiye ge jwa lëbetëmemu.

²³ Na kë nalë, li ho bu kë life hobë lotu lo mëta tafa tle. Na ahwane kë ho mëta tëtabe. Na kë ho meafëflei latle, ²⁴ “Nasaret life mago Jisas,

ju seme habelë egëtaname esine? Ju seme tëbo naegëtaname esine? Bo jume lowene nanëletë, Ju Gotobë lale homu. Ju Goto mago kë egisibë ho.”²⁵ Kwe Jisas ahwaneme anisasana megali latlole, “Ju kaju ebe na ebë ho mago eiju.”²⁶ Na ahwane kë home anisasana luluju totle na feilawa juju təkake na kë home lakilewa totle.²⁷ Na kwe iniwa oneho klelego memëtla na blalo gëgali mëtla, “Euowe! Ebë fëye wesibine? Kë ho bu tiho gali të lotle. Na bubë galiye, flesu hobë gali fenene. Bu ahwaneme gali loglomena, aholokwanewa lamolole.”²⁸ Na hokweinawa, Jisas këtëglebë galibë, Galili provinsbë li life li life fifiji mëtletlëla.

Jisas Saimon bokokabë ato sle tëtatë

²⁹ Jisas bu fli hona, lotu lo mago metëkaklija. Na bu Saimonna, Andrunabë lowa mutuja. Jems na Jon buna iniwa mutuja.³⁰ Na Saimon bokoka ni labuku mëta ni tëbe, bu tëbo tëgleme nëgeme na bu ahojutena sago metle. Na hokweinawa Jisame gali motlola, “Bu tëbo lale.”³¹ Na Jisas bu betelë tujutë na bume tobame fa tëtamë na huju tëtamë. Na tëbo latliwa tëbe. Na kë mësebë, bume hi wesibi ahojume tletëme.

Jisas lebutako onehobë ato sle totometëme

³² Atome hwi olëna, bu tëbo atona onehome Jisas belë mëtlesuma. Na bu mata ahwane kë tëbo mototomebë onehome sei mëtelëfamëtla.³³ Na feilawa oneho kë life mago, bu Jisas këme kë tafa tëglebë lo ino mëta loko mëtletlëya.³⁴ Na tako ato elili mëta kë tafa mëtlabë onehome Jisas sle totome. Na bu ahwane tëbome hobë ato mago hehë tletëme. Na kë ahwane bu melowene lamëtla, “Jisas bu Gotobë

nëba.” Këme nëgeme Jisas bume lëkle totome, “Sobo asa gëgali elo, matëbe.”

Jisas bu Galili provins mëta asë tëbelëfa

³⁵ Na Jisas fole olëmu huju tle na təkakli. Na ho jwa tabo elë tuju. Na Gotome gëgali tlelële. ³⁶ Na tokwafe Saimon bu huju tle na Jisame hana hwi tlole. Na këme buna, bubë yabena, Jisame hohwi mëtëtatla. ³⁷ Na bu hwi motlola na megali motlola, “Feilawa oneho jume hohwi mëtatëyo.” ³⁸ Kwe Jisas bume megali latlome, “Matëbe. Bo kë lifewa ita hana nuguwime. Sebo fli life elë lolime kë mëgebebë telë manuja. Bo Gotobë gali të nanogoutatemëme. Bo këme tisi.” ³⁹ Na bu Galili provinsbë tokwëtokwë life elë asë tëbelëfa. Na bubë jowa jowa lotu lowa təkaklutëme na Gotobë gali mana të tëtagutëme. Na bu ahwane tëbo onehobë ato mago hehë tlagutëme.

Jisas bu ato juba jubawa kë tëgehlebë home sle totle

⁴⁰ Na ato juba jubawa kë tëgehlebë ho Jisas belë tisitle. Na bu sëkefo miti tafa tletle na anisasana gali tlole, “Jisas, ju tole laleye, ju bobë ato lalowa sle etatenëme.” ⁴¹ Na Jisas bume maninibomu metletle na tobana lu totle na gali tlole, “Bo tole nanelë, ju lalowa tafa egleme.” ⁴² Na kë tëbo bume lakilewa tetokwakle. Na bu lalowa tafa tle. ⁴³ Na Jisas bume jine tlële na anisasana megali tlole, ⁴⁴ “Ju aholokwane ele. Jubë ato lalowa kë lëgëbetëbë, ho lime asa gali elole. Matëbe. Jubë lowene mëta fwa eholeme. Na jubë ato, lotu home lebotane eoutatleme. Na ju bume sipsip kleli afabo ejuwelëleme, Moses fene gali tle. Na bu kë

afabo Gotome ahojume nalëgletleme, bu sinikibo hëhë nalogoleme. Na iniwa oneho bu melowene namëgletëyome, ‘Jubë ato lalowa lëbetëfe.’”⁴⁵ Kwe kë ho, bubë ato kësle tëgletlebë gali, iniwa onehome të tëtätëme. Na iniwa oneho Jisas kësle logotlebë gali walowene mëtletla. Këme nëgeme Jisas lifeku mëta hana tafa tle, oneho bume sosalë mogotlalime nëgeme. Na bu ho jwa tabo mëta këme tafa tle. Na iniwa oneho li life li life mago, bu betelë mutujukëfëtlä.

2

Jisas ato mogowa home sle totle

¹ Na tokwafe, li olëna, Jisas Kaperneam lifewa ita tuju. Na iniwa oneho Jisas ita kë tigusibë gali aholokwane mëtlä. ² Na lebutako oneho Jisame lowa loko motokweitla. Lo lakewa tle, afloko hana tëbe tle. Na ino ëfo mata afloko hana tëbe. Na Jisas Gotobë gali onehome të tëtätëme. ³ Bu gali mana të tëtagulebëë, na nilimalë ho, ato mogowa këtëgebetlebë home Jisas belë ni labukuna mëtlesula. ⁴ Bu Jisas belë loliwa yafe mëtlesula kwe lebutako oneho tafa mëtlame nëgeme na lo wake tle, na bu loliwa hana mëtlesula. Na bu lo leli elë mëtehilikola na anabali sësakëfa mëtlä, na ni labuku mëta kë ni tégëbebë ato mogowa home mana tuku mëtëmalitaya Jisasbë elebo li elë. ⁵ Na kë ho melowene lamëtlä, “Jisas ebë ato mogowa home lalowa sle logotlemefe.” Na këme tuku mëtëmalitaya. Na Jisas bubë lowene wahwi tlotëme na kë ato mogowa home gali tlole, “O nëba iko. Bo jubë tëbo aholokwana wafi ti nëletë.”

⁶ Na Gotobë tafa sle gali lowene sle mëgletlabë ho fli, kë lo mëta tafa mëtelula, na bubë lowene nawa melowene lamëtla,⁷ “Bu këha gali fëyeme gali lëlene? Bu tëbo homu. Bu Gotome fëyeme boblo lotlene? Bu Gotoha natafa lëglemene? Hee! Ho kwe tëbo lowene aholokwana hana ti lëgleme. Hanane mu. Goto kwe fëyemene, tëbo lowene aholokwana ti lëgleme.”⁸ Na Jisas bubë lowenena hokweinawa lalowenewa tletëme. Na bume takune tlome, “Sobo këha lowenena fëyeme lowene elone?”⁹ Bo bume megali noglolëna, ‘Bo jubë tëbo aholokwana wafi ti nëletë,’ sobo habelë lowene lalone, bo bubë tëbo lowene aholokwana ti nëletelë. Sobo kë wesibi hwi hana elolo. Kwe bo bume megali noglolëna, ‘Ju huju ele, na jubë lowa ejume.’ Na bu huju lëleme, kwe sobo melowene naegelome, ‘Bo Gotobë kalëlegona ho, na bo ato tëbona home lalowa sle nogotlëme. Na bo mata hobë tëbo lowene aholokwana lalowa ti nëgletelëme.’¹⁰ Bo metole nanelë, sobo melowene egelome, ‘Bo kë nëgebë kwe, Gotobë life mago ho, bo ebë life mëta, kalëlegona homu nëtabë. Na bo tëbo lowene aholokwana lalowa ti nëgletemëme.” Na Jisas ato mogowa këtëgëbetlebë home hwi tlole na gali tlole,¹¹ “Bo jume gali nolë, ju huju ele, na jubë ni labuku glo elëme na jubë lowa ejume.”¹² Na kë ho lahujuwa tle na bubë ni labuku glo tle na hokweinawa latugujuwa. Na iniwa oneho klelego memëtla na bu Gotome fleflesu mëtletla na megaliwa mëtla, “Goto lale mu.” Na bu gali mëtla, “Ëtani sebo ebëha wesibi hwi hana tlola. Hanane mu.”

Jisas Livaime gali tlole, “Ju bome nagi enënë”

¹³ Jisas bu Galili lake tu helefowa ita tuju. Na feilawa oneho bu belë mitisitla na bume Gotobë gali të têtatëme. ¹⁴ Bu tugujubëë na bu Alfiusbë nëba, Livaime, hwi tlole, bu takis lo tokwëfo mëta tafa tle. *Livai bu takis baliti glo tëglekëfebë ho.* Na Jisas bume gali tlole, “Ju bome nagi enënë.” Na Livai fotokoke na bume nagi telëkakle.

¹⁵ Tokwafe Jisas Livaibë lo mëta hi tle. Na feilawa takis baliti kë glo mëglekefëyabë ho na fli tëbo enëne, bu tëbo lowene mëta kë tafa mëglabë, bu Jisasna bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona hi mëtla. Feilawa këha tëbo lowene esogo mëglelëlabë ho bu Jisame nagi mëtelëkakla. ¹⁶ Na Gotobë tafa sle gali lowene sle mëgletlabë ho fli, bu lolime tafa mëtla. Bubë weniji melë lëgëbetëmelalële, Farisi. Na bu Jisame mehwi motlola, takis baliti kë glo mëglekefëyabë ho name na fli tëbo lowene kë esogo mëglelëlabë ho name hihi tlelëme. Na bu Jisabë lowene esogo mëglelëtlabë home takune motloma, “Bu takis baliti kë glo mëglekefëyabë ho name na fli tëbo lowene kë esogo mëglelëlabë enënename fëyeme hi lëlelëmene? Bu tëbo enëne mu.” ¹⁷ Jisas bu kë gali aholokwane tle na kë Farisi home gali tlome, “Dokta bu tëbo jwa mëglabë home hana sle logotomeme, hanane mu. Ho tëbo mëglabë kwe fëyemene, dokta bume fwa sle logotomeme. Na bo kë fenene, bo lale lowene kë esogo mëglelëlabë hobë lowene sleme nane tisi. Weye. Bo tëbo lowene kë esogo mëglelëlabë hobë lowene sleme tisi.”

Jisas bu hi wesibi kë yo mëtlabë loweneme gali tle

¹⁸ Kë olëna, Jonbë lowene esogo mëglelëtlabë ho, na Gotobë tafa sle gali lowene sle mëgletlabë ho, Farisi ho, bu hi wesibi yo mëtla, bu Gotome lowene sle namëgletlame. Na fli enëne bu Jisame takune motlola, “Jonbë lowene esogo mëglelëtlabë ho na Farisibë lowene esogo mëglelëtëmabë ho, bu hi wesibi fëyeme yo melekefëyane kwe jubë lowene esogo mëlelëtëyobë ho, bu hi wesibi yo jwa fëyeme melekefëyane? Hi wesibi yo lowene, ebë lale lowene mu.” ¹⁹ Na Jisas bume gali tlome, “Ho mëse sei lëglena, bubë yabenino hi wesibi yo mëglamene? Weye. Hanane yo mëglame. Kë ho bubë yabenina mana tafa mëglana, kwe bu hi wesibi hana yo mëglame. Hanane mu. Bu fleflesuna feilawa hi wesibi hi mëglame. ²⁰ Kwe tokwafe, bu kë home bu mago mëglelulana, kwe mana bubë hi wesibi hana hi mëglame. Bu iniwa yo mëglame.”

²¹ Jisas megali latlome, “Ëtanifu lowenena, tiho lowenena iniwa hana sago mëgleme.” Na bu ebëme mewafle gali tle, “Ho li bu hëno ëho, tiho ëho katabona hana susu logotleme. Bu melë lëglena na kë ëho swa logotlena kwe kë tiho ëho katabobë fofogo lëgleme na hëno ëhome laholëyewa lotleme na fuluju takowa lëbeme. ²² Na ho li bu tiho wain taba liji tu, ëtanifu mëmë kleli jibona kë blëge blëge mototlabë botolo mëta hana wë logotleme. Bu melë lëglena, na kë tiho wain taba liji tu sëse lëglena, kwe ëtanifu mëmë kleli jibo botolome bule logotleme na wain taba liji tu na mëmë kleli jibo botolona iniwa tëbo mëgleme. Ho li bu këha melë hana logotleme. Weye. Bu tiho wain taba liji tu, tiho mëmë kleli jibo botolo mëta wë logotleme. Na

bu hana bule lëgleme.”

Jisas bu tafawa olëna wege jwa namëglame loweneme gali tlome

²³ Jisasna bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona tafawa olëna nuju kukuwa tlelume. Na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho, witi liji hi wesibi alëge alëge tëtälëwa motokouja. ²⁴ Na Gotobë tafa sle gali lowene sle mëgletlabë ho, Farisi ho, bu Jisame takune motlola, “Èje, ebë tafawa olë. Jubë lowene esogo mëlelëtëyobë ho, bu tafawa olëna nuju mago hi wesibi fëyeme tëtälë mëlane, bu tafawa olëna fëyeme wege mëlane? Moses bu ètani kë lowenebëme tako hehë latle.”

²⁵⁻²⁶ Na kwe Jisas bume gali tafu tëtätëme. “Sobo, sebobë ètanifu eso ho, Devitbë anebo gali, Gotobë bogo mago, hwi sle hana elotelone? Gotobë bogo megali lala, ètanimu, Abiatar bu lotu lo mëta wege mëglabë enënebë eso ho tafa tle. Na Devit, buna kë tafa tëglelëmebë ho, bu hi wesibi hanane na foneme gigli memëtla. Na Devit bu Gotobë lowa tækaklu na bu Gotobë naba li mëta kë gogwa mëtlabë bletë nage hi tle. Kë bletë nage, Gotome kë gogwa mëtletlabë, atwati oneho hana hi mëglame. Lotu lo mëta kë wege mëglabë howa hi mëglame. Kwe Devit kë bletë nage fa totle na bume kë tafa tëglelëmebë home sa tëtätëme na bu iniwa hi tlelëme. Kwe bu tëbo lowene nane mëtla. Na bobë lowene esogo mëglelëtenabë ho mata, bu tëbo lowene nane mëtla.”

²⁷ Na Jisas bu li gali megali tlome, “Goto one-home afina blëge blëge totome na tafawa olë mana blëge totle, onehome lëgaitame nalëgleme, kë olëna

tafawa namëglame. ²⁸ Kwe bo kë nëgebë kwe, Gotobë life mago ho, bo tafawa olëbë eso ho nëtabë.”

3

Jisas, tafawa olëna, toba tëbona home sle totle

¹ Jisas bu lotu lowa ita tëkaklu. Na toba tëbona ho kë mëta tafa telule. ² Na Gotobë tafa sle gali lowene sle mëgletlabë enëne, Farisi enëne, bu Jisame mana hwiwa motlola. Bu melëme hwi motlola, Jisas bu kë toba tëbona home, tafawa olëna sle logotlemene o hanane. Bu melowene namëglame, “Jisas bu tafawa olëna kë toba tëbona home sle logotlena, kwe bu Jisame eso hobë toba elë gwa mogotlame.” ³ Na kwe Jisas bu kë toba tëbona home gali tlole, “Ju ebelë esi.” ⁴ Na Jisas bume takune tlome, “Gotobë gali ebelë lëgëbelalëlene? Sobo habelë lowene lalone? Sebo tafawa olëna lale lowene lalowa esogo nëglelëlamene o tëbo lowene esogo nëglelëlamene. Sebo tafawa olëna onehome lalowa nëgaitamamene, bu lale tafa namëglame o sebo onehome lalowa hehë nëgletëmamene, bu gigli namëglame.” Kwe bu gali tafu hana mëtëtatla, bu hilego memëtla. ⁵ Na Jisas bume hwi tlagume na lowene nawa wame tlome. Kë enënebë lowene kalëlego lëgletëmeme nëgeme na bu kë toba tëbona home hana maninibo mëtletla. Na Jisas bu këme wabelë tletëme. Na bu kë home gali tlole, “Jubë toba elili etokwakle.” Na kwe bu toba elili tetokwakle na bu lalowa tëbetle. ⁶ Na hokweinawa Gotobë tafa sle gali lowene sle mëgletlabë ho, Farisi ho, bu lotu lo mago totoho mëtëkaka. Na bu eso ho Herotna ilawa kë wege mëglabë enënena loko

mutulelēya. Na bu blalo, Jisame gali mana fafa mētētatla. Jisame mogo nalē, tēkle namogotlame.

Feilawa oneho lake tu helefome loko mētlelēya

⁷⁻⁸Jisasna bubē lowene esogo mēglelētlabē hona, kē life kile mētle na Galili lake tuwa mutuja. Na feilawa oneho Jisas belē mitisitla. Fli Galili provins mago na fli Judia lifate mago na fli Idumea lifate mago memitisitla lamētle. Na fli Jerusalem lifate mago na fli Tair na Saidon lifate mago mata memitisitla lamētle. Na fli Jordan tu jelēfo elē kē tafa mutulabē, bu mata mitisitla. Kē feilawa oneho bu Jisas kē sle tētagumebē gali aholokwane mētle na bu belē mitisitla. ⁹ Na Jisas bubē lowene esogo mēglelētlabē home gali tlome, “Feilawa onehomu bome ekē sosalē mētana. Te, sobo ihe loliwa ehijo. Na oneho bome feilawa sosalē mēgētananana kwe bo kē ihe mēta fe nanēkakēme.” ¹⁰ Ētani Jisas bu feilawa tēbo atona home sle tētagume. Kēme nēgeme feilawa tēbo atona oneho, bu kofekofe sigli memētlelogwaya, Jisame atome lu namogotlame, bubē tēbo sle nalēgētātēmeme. ¹¹ Na ahwane Jisame hwi moglolena kwe bu kē tēbo mogotumebē enēneme buna iniwa lifeme mitigwēyame na anisasana gali motlola, “Ju Gotobē nēba.” ¹² Kwe Jisas bu ahwaneme itaita lēkle tokwefēme na anisasana gali tlokwefēme, “Sobo onehome megali asa elokwefomo, bo Gotobē nēba, matēbe.”

Jisas we ita tēle home aniji tlome

¹³ Jisas fatiniwa tokwale. Bu metole latle, home aniji naloglomeme, buna tafa namēglame. Na

bu kë home gali telokwakëme. Na bu belë mitisiya. ¹⁴⁻¹⁵ Na bu we ita tële home aniji tlome, buna tafa namëglame. Bu metole latle, bu Gotobë gali tëme jine nalëgëbelëkwakëmeme na Gotobë afutukuna, iniwa lëlëmeme, ahwane tëbo hehë namëgletëmame. Na bume Aposel weniji fëfë totome. Aposel weniji ebë melë Gotobë gali mëgehila ho. ¹⁶ Bu we ita tële home aniji tlome. Bu Saimonme aniji tlole. Na Jisas bume li tiho weniji fë totle, Pita. ¹⁷ Na bu Jems, Sebedibë bowene name, na bolijamo Jon name aniji tlome. Na Jisas bu kë tlemalëme li weniji fë totome, “Boanerges.” Ebë wenijiye bu kë gali fenene, “Matafaha kale.” ¹⁸ Na bu Andru, Filip, Bartolomyu, Matyu, Tomas, Jems, Alfiusbë bowene, Tadius na Saimon name aniji tlome. (Saimon bu Selot ho, na bu metole latle, “Li life mago ho bu seme eso home asa tafa malëletëna.”) ¹⁹ Na bu Judas Iskariotme mata aniji tlole. Judas bu tokwafe Jisasme wame home kë yo loglomebë ho.

Bu meweniji lamëtla, “Jisas bu Belsebulna wege melowa”

²⁰ Jisasna bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona lowa mutuja. Na lebutako oneho mana ita loko metlelëtëmame nëgame, na Jisas na bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona bu kë nalë hi hana mëtla. ²¹ Na Jisasbë weife mago enëne bu Jisas hi jwa këtëglebë gali aholokwane mutula na bu nome mitisitla. Oneho bu gali mëtla, “Bu wafi yaya lële.”

²² Na Gotobë tafa sle gali lowene sle mëgletlabë ho, Jerusalem lifate mago kë mëtetujulabë, gali mëtla, “Tëbo alibahobë eso ho, Belsebul, (bubë li

weniji Satan), bu Jisasbë lowene mëta lelutabetle. Na bubë kalëlego Jiasme lëlëkefle. Na bu kë kalëlego nawa ahwane hehë lëlekefëtëme.”²³ Na Jisas gali telokwakëme na bu betelë mutuja. Na bume wafle gali të tëtätëme. Bu gali tle, “Satan bubë wege enëneme habëna kë lëglëmeme? Weye. Hana kë lëglëmeme.”²⁴ Na jowa lifate mago enëne, bu bwa bwa lowene mëta tafa mëglana na momogli mëgëtayana kwe bu tafa sle hana mëglame.²⁵ Na jowa lo mëta kë tafa mëglabë enëne, bu bwa bwa lowene mëta tafa mëglana na momogli mëgëtayana kwe bu tafa sle hana mëglame.²⁶ Na Satanbë ilawa mago alibaho mata, bu blalo wame mëglana na bwa bwa lowene mëta tafa mëglana kwe bu tafa sle hana mëglame. Hanane mu. Bu tëbomu mëglame.”

²⁷ Na bu wafle gali mana të tëtätëme. Bu megali tle, “Tokli ho bu kalëlego hobë lowa hana felokwakeme na wesibi mana tokli loleme. Weye. Hanane. Anë bu kë kalëlego home tabana afina lalei lotleme, kwe bubë lo mago wesibi mana toklime glo lëgletleme.”

²⁸ Bo some nëgali gali nanëlëyo, Goto, bu iniwa tëbo lowene, na iniwa gali, oneho Gotome kë tëbo gali moglolabë, aholokwana ti lëgletëmeme.²⁹ Kwe oneho, bu Gotobë Amtëtombame tëbo gali moglolana, kwe Goto kë tëbo lowene aholokwana hana ti lëgletëmeme. Kë tëbo lowene bu mëta unau-nalëme tei lëbetëmemu.³⁰ Jisas bu kë gali këme gali tlome. Bu megali motlolame nëgeme, “Tëbo alibaho bubë lowene mëta lelutabetle.”

Jisasbë bota na bolijamonina yalëne

³¹ Na kë nalëwa, Jisasbë bota na bolijamonina kë lo elë fwa mëtla. Bu lo li mëta mitlija na bu Jiasme mana gali mëtelulukwakla, bu belë ligisitëme nalëgleme. ³² Lebutako oneho bume iniwa tafana hwagënë mototla. Na bume gali motlola, “Aholokwane elë! Jubë bita, blijimoni, bimilunina, mana kë tafa melukokwëya na jume kë gali melulubakëyo.” ³³ Na Jisas bu gali metafu tëtätëme, “Bobë beë na keinëbalenino bu habëha enënëne?” ³⁴ Na bume kë hwagënë mototlabë onehome hwi tlagume na gali tlome, “Sobo hwi elo! Bobë beënino na keinëbalenino ekë tafa mla. ³⁵ Oneho bu Gotobë lowene esogo mlelëkefëtlabë, bu bobë beënino na keinëbalenino na oneglëni.”

4

Jisas mewafle gali latlome, “Ho aoba liji nujume sike lële”

¹ Jisas Galili lake tu helefo mëta onehome gali ita të tëtätëme. Na feilawa oneho bume loko mëtlelëtla na bume goglo mëtëtagulame nëgeme. Na Jisas ihe mëta këme fe tëtëkake na tafa tle. Jisas ihena lake tu mëta temule na oneho tu helefo mëta tafa motokouja. ² Na Jisas onehome feilawa wafle gali të tëtätëme.

Na bu këme megali tlome. ³ “Sobo aholokwane elo. Ho li nujuwa luju, aoba liji sike nalëgleme. ⁴ Bu aoba liji sike lëkou, na fliye alëgeme mitigotle na fole misibë lahiwa mele. ⁵ Na fli aoba lijiye anijina flëke mëta mitigo. Kë flëke feilawa hanane. Këme nëgeme bu hokweinawa këme hulu mëtle. ⁶ Kwe tokwafe kliji bu fëfalewa u tle na kë aoba olo mklëfa mëtle. Bubë tayafo su sle hana mototome,

kème nêgeme lakokowa metêbe. ⁷ Na fli aoba lijiye, ikiji taba wayo mēta mititigo. Na kē ikiji taba bubule mētle na tatako mētle na kē aoba olome lamu mototome. Na bu liji hana fu mētle. ⁸ Na fli aoba lijiye bu lale flêkememu mititigo. Na bu lale hulu sle lamētle na liji fu mētle. Fli 30 liji fu mētle na fli 60 liji fu mētle na fli we lujuafe we liji fu mētle.” ⁹ Na Jisas megali latlome, “Sobo ebē gali aholokwane egelona, lowene sle saeletelo.”

Jisas bu fêye lowene nane, waflē gali kē tē tētātēmebēye

¹⁰ Iniwa oneho wafi mutuja. Na Jisasbē lowene esogo mēglelētlabē ho we ita tēle, na kē enēne Jisasna kē tafa mētlabē, bume takune motlola, “Ju seme kē waflē galibē tē sle etatēna.” ¹¹ Na Jisas bume gali tlome, “Ētani Goto, bu onehome kē tafa lēglelēmēbē gali olafa hana tletēme. Kwe ebē olēna bu kē gali some waolafa lētātēyo. Kwe oneho bu Goto kē tafa lēglelēmēbē lifate mēta tafa hana mēglame, bu Gotobē waflē gali aholokwanewa lamla kwe lowene sle hana mēgletlame. ¹² Kème nêgeme, ‘Bu mana itaita hwi mēglekefēyana kwe wesibi lowene sle hana mēgletlame. Na bu gali itaita meaholokwane mēglekefēyana kwe gali wayobē lowene sle hana mēgletlame. Bu waflē gali lowene sle mēgletlana kwe tēbo lowenebē kile mēglame na Gotobē lale lowene mēta tafa mēglame, na Goto bubē tēbo lowene aholokwana ti lēletēmeme.’”

Jisas bu aoba liji waflē gali wayobē tē sle tētātēme

¹³ Na Jisas bubē lowene esogo mēglelētlabē home gali tlome, “Sobo ebē waflē gali mumu egēbetelona

kwe sobo fli wafilë gali habëna lowene eglete-momene? ¹⁴ Bo some aoba liji wafilë gali way-obë të sle nëgetatëyome. Kë ho, bu aoba liji kë sike lëkoubëye, bu Gotobë gali të logotlebë home lëlekujuwa lële. ¹⁵ Na aoba liji alëgeme kë mitigobëye, bu Gotobë gali aholokwane mëglabë enëneme lëlekujuwa mëletëme, kwe Satan ligis-ibë na kë gali bubë lowene mago lafawa letok-wakëtëme. ¹⁶ Na fli oneho, bu kë aoba liji anijina flëkeme mitigobë fenene. Bu Gotobë gali aholokwane mla na hokweinawa lowene mletla na fle-flesu mletla. ¹⁷ Kwe Gotobë gali bubë lowene mëta lëgëbetëme sle hana lëletëme, olo wesibi tayafoha su sle hana motometëme. Na kë gali bubë lowene mëta tako lëbetëme hana lële. Kwe bu Gotobë gali lowene mëgletlame nëgeme, fli enëne bume këme tëbo mogotomame. Na bu Gotobë gali hokweinawa lamëglëkëlawawa. ¹⁸ Na fli enëne, bu kë aoba liji, ikiji taba wayome kë mitigobë fenene. Kë enëne bu Gotobë gali aholokwane mla, ¹⁹ kwe bu ebë life mago wesibime fwa tako lowene lamëletëma, na feilawa baliti gogwame fwa tole mla, na bu feilawa lale wesibi mëmaune lamëlëma. Na kë wesibiwa Gotobë gali lëlamu mëtatëme. Na bubë lowene eflëbowa hana lëbetëme na lale lowene lëbetëme hana lële. ²⁰ Kwe fli enëne, bu kë aoba liji lale flëke mëta kë mitigobë fenene. Bu Gotobë gali aholokwane mla, na bu kë gali bubë lowenena kiki motla na bubë lowene mëta eflëbowa lëbetëme. Fli oneho bu lale lowene sogë takoha lëbetëme na fliye lale lowene takoha lëbetëme na fliye lale lowene takomu lëbetëme.”

Oneho bu lamo fiji tabo, iseku lokwalëfe hana

gwa mēgētayame

²¹ Na kwe, Jisas bubē lowene esogo mēglelētlabē home gali tlome, “Oneho bu lamo fiji tabo, iseku o ni labuku lokwalēfe hana gwa mēgētayame. Hanane mu. Bu masei mēta gogwa melekefēya.

²² Iniwa wesibi ēho kē mēglebē, kwe tokwafe olafa mēgleme. Na iniwa wesibi oneho ēho kē motomabē, kē mata, tokwafe olafa mēgleme.

²³ Sobo ebē gali aholokwane egelona, lowene sle eletelome.”

²⁴ Na bume ita megali latlome, “Gali sobo kē aholokwane egelobē, lowene sle egletelome. Sobo ebē gali aholokwane sle egelona na tako lowene slemu eletelona, kwe Goto some tako lowene lēglēyome na mata ita fli lowene lēlēyome. ²⁵ Ho bu Gotobē gali lowene sle lēletlena kwe ita Goto bume fli lowene lēglēleme. Kwe ho bu Gotobē gali lowene sle hana lēletlena kwe Goto kē hobē tokwēfo lowene kē lēgelēkakētleme.”

Olo wesibi kē hulu mēglebē waflē gali

²⁶ Goto kē tafa lēglelēmebē oneho, bu kē fenene, Ho bu olo wesibi nuju mēta sike lēle. ²⁷ Na bu klabē nini tēbagu na klijina huju tlekēfe na asē tle, bubē wege fa nalogotleme. Na kē olo wesibi hulu mētle na tatako mētle. Kwe kē ho bu olo wesibi hulume lowene hana tletēme. ²⁸ Ebē flēkebē wesibiwa. Flēke bu lalemu nēgeme, olo wesibi kēme hulu sle mēle na liji kēme fufu mēle. Laba afina foke mēle na tokwafe tahweji fata mēle na liji mana fu mēle. ²⁹ Na liji nigliji mēglena, kē ho bu kosina tētlē lotome, bu nigliji mēglebēme nēgeme. (Ebē waflē galibē wayo gali bu melē lēgēbetlelalēle. Goto kē tafa lēglelēmebē oneho, bu feilawa fata

mëglame kwe sebo ëje hana hwi noloma na lowene hana nëletëma.)

Mastet inilu lijibë waflë gali

³⁰ Na Jisas ita gali tlome, “Sebo habelë gali nëglame Goto onehome eso home ke tafa lëgletëmebë. Fëye wesibi hane? Bo some ebë, waflë gali të nëtatëyo. ³¹ Goto onehome eso ho kë tafa lëglelëmebë, bu mastet inilu liji fenene. Fli inilu liji bu tokwëtokwë ha, kwe mastet inilu liji bu tokwëtokwëmu. Ho bu kë tokwëtokwë mastet liji life mëta sike lëleme. ³² Bu sike lëleme, na bu hulu mleme, na takowa mlememu. Fli inilubë ato bu tokwëtokwëha kwe mastet inilubë ato bu tatakomu. Na kë inilubë tikefo tatakomu so mëbelëkakëmeme. Na fole, kë tatakomo tikefo tlilego tabo mëta, lo lalowa megigliji mogoleme.” (Goto onehome eso ho kë tafa lëglelëmebë, bu kë mastet liji fenene. Ebë olëna Goto tëlewa onehome tafa lëlelëme, kwe tokwafe bu feilawa onehome tafa lëglelëmeme.)

Jisas bu waflë galiwa të tëtatëme

³³ Jisas bu onehome feilawa waflë gali të tëtatëme, bubë lowene nijiwa. ³⁴ Bu onehome gali të sle hana tëtatëme. Bu waflë gali nawa të tëtatëme. Kwe bubë lowene esogo mëglelëtlabë home fwa tafa tlelëkefëme, bu waflë gali mana të sle tëtakefëtëme.

Jisas bu flelume kale tlole na latliwa tëbe

³⁵ Na kë olënawa, taboklë, Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë home gali tlome, “Te manuja. Sebo lake jelëfo elë su manëkaka.” ³⁶ Na Jisasbë

lowene esogo mëglelëtlabë ho, onehome hune mototoma, na Jisas kë tafa lëglebë ihe mëta fëfe mëtla. Na bume mëtlelula. Na fli oneho mata buna fli ihena mutuja. ³⁷ Na tako flelu tisi, na lake tu ihe elë okokli tokoke, na tu ihe mëta tëtafu lëgleme kofene. ³⁸ Na Jisas eso hwesutane mëta gwa totle na ihe elo mëta mana ni tëbe. Na bume ni mago huju mototla, na gali motlola, “Tisa, ju seme maninibo hana eletëname? Sebo tume susuglu nëglame ekëne.” ³⁹ Na Jisas huju tle na flelume kale tlole, “Teiyo, kuju ebe.” Na tume mata, kale tlole, “Teiyo.” Na kwe flelu latliwa tëbë na tu sosogli mata lakujuwa tëbe. ⁴⁰ Na bubë lowene esogo mëglelëtlabë home takune tlome, “Sobo fëyeme uli elone, bome lowene sle hana eletëname, hee?” ⁴¹ Na bu tako uli memëtla na blalo gëgali mëtla, “Euowe! Ebë habëtabo hone? Fleluna tuna bubë gali aholokwanewa lamlolefe.”

5

Jisas bu gëgëme këtëglebë hobë ato mago ahwaneme hehë tletëme

¹ Jisas na bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona Galili lake tu su mëtëkaka na Gerasabë walujuwa fwa mutula. ² Na Jisas ihe mago fe təkake na ahwane kë tetëbo mogotlebë ho matëmatë life mago bu belë tisi tle. ³ Kë ho matëmatë life mëta fwa nini tëbekëfe. Ho liha bume senë tabana lei hana totle. ⁴ Olëli olëli bu toba kaba yafe gëgelo mototokwefëmetla, kwe bubluju latotokwefëme. Na senë tabana yafe lei mototokwefla, kwe eluluwa latotokwefëme. Na ho liha bume hana fa logotleme. Bu afutuku feilawa tëgleme nëgëme.

⁵ Kljina klabëna bu matëmatë life mëta na fatini mëta measasëwa latlekëfe. Na bu afëflei tlekëfe na bubë ato anijina tëtälë tēbetëfale.

⁶ Bu Jisame hwi telëkakle na fëka tokweitle na sēkefo miti latafawa tletle. ⁷⁻⁸ Na Jisas gali tlole, “Ahwane ju ebë ho mago eiju.” Na bu kë gali aholokwane tlole na bu Jisame feilawa galina këme gali tlole, “Jisas ju tako kalëlegona Gotobë nēba. Ju bome habelë egëtanëmene? Bo jume Gotobë wenijina gali nolë. Ju bome asa tēbo etanë.” ⁹ Na Jisas bume takune tlole, “Jubë weniji fë etle.” Na bu gali metafu tëtatile, “Bobë weniji feilawa ho. Sebo lebutako nēgeme.” ¹⁰ Na bu Jisame anisasana itaita gali tlokwefle, “Ju ahwane kakë life elë asa jine elëkakëme.”

¹¹ Na kwe lebutako kleli bu fatini mëta lolime memonei mëtle. ¹² Na ahwane Jisame gali motlole, “Ju seme kë kleli belë jine elëkakëna, nëkaklutëma nanëglame.” ¹³ Na Jisas gali tlome, “Sobo lalewa eyeu.” Na ahwane kë home kile mototle na kleli belë mëtëkaklutëme. Kë kleli këniji mitlibe 2,000. Na bu fatini mago lake tu elë fëka mëtëmalita na tu mëta lasusugluwa mëtle.

¹⁴ Na kleli mëtlëma ho bu mëtlëbouja. Na kë gali li life li life asë mëtlelëla. Na lebutako oneho mutuja kë wesibi hwi namoglomame. ¹⁵ Na bu Jisas belë fwa mutula na ahwane ëbame kë tetëbo mototlebë home mana hwi motlola. Bu lale ëho wateho na këna tafa tle. Na bubë eso hanane yaya tletle. Na bu uli memëtla. ¹⁶ Na ho bubë nabana kë hwi motlomabë wesibime, ho flime gali tē mëtëtatëma. Ahwane kë tetëbo mototlebë hobë gali na klelibë gali mata tē mëtëtatëma. ¹⁷ Na oneho Jisame

hehë mëtletla. Bubë life mago luguju nalëgleme, li lifewa.

¹⁸ Jisas bu ihe mëta fe tle. Na ahwane ëbame kë tetëbo mototlebë ho anisasa gali tlole, “Bona manëyeuwo.” ¹⁹ Na kwe Jisas këme tole hana tletle. Na bu kë home gali tlole, “Jubë lifewa ejumo na feilawa wesibi Goto jume kë sle tëgetabë gali na jume kë maninibo tëgletëbë wesibi jubë ilawa mago home të eoutatëmeme.” ²⁰ Na fe təkake, kë ho tuju na Dekapolis magobë life elëme, Jisas bume kë sle togotlebë gali të tētagutëme. Na iniwa oneho bu aholokwane motlola na kle memëtletla.

Jisas bu gli këtëglebë nëbame huju tētamë na ko kë tēglekëfebë mëse sle tle

²¹ Na kwe Jisas ihena lake tu jelëfowa ita su təkake. Na tu helefo mëta lebutako oneho loko mëtletlëta. ²² Na lotu lobë eso ho tisi. Kë hobë weniji Jairus. Jisame hwi tlole, na elebolime latitigotlewa. ²³ Na bume anisasana takune tlole, “Bobë tamo nëba tako tēbo lalë, gli egleme ekëyo. Ju bobë lowa lalowa egisimene na toba gwa etatëme, ato titika naegleme na mana lalowa tafa naegleme.” ²⁴ Na Jisas buna ilawa mëtëyeu.

Na feilawa oneho mata esogo mëttagula. Na Jisasna gëgeniwa mutuja. ²⁵ Na jowa mëse kë onehona mutuja. Kë mëse bu we ita tële tlibutu ko tle. ²⁶ Na kë mëse lili dokta belë yafe asë tëbelëfa, kwe bubë ato titika sle hana tletë. Na bubë baliti doktame yawe latlometëme. Na kwe bubë tēbo mana tēbetë. Titika hana tle. ²⁷ Na kë mëse bu Jisasbë kë ato sle gali aholokwane tletëme. Na bu onehonabë Jisasnabë nagi këme tuju. Na bu Jisasbë leluju elëme tujutle. Na bubë ëho tobana lu tētatile. ²⁸ Na

bu melowene tēgleme nēgeme, “Bo tobana ēho mēta lu nogotlēna, bobē ato titika nalēgleme.” ²⁹ Bu ēho lu tētatlē na ko latewa tle. Na bubē ato melowene tletle, “Tēbo hana nelēfe, watitika nelēfe.” ³⁰ Na Jisas bu melowene latle, “Bobē kalēlego bome wali wafi kile lētanēfe.” Kēme nēgeme, bu swaya tle, na takune tle, “Bobē ēho ya lu lētatenēne?” ³¹ Na bubē lowene esogo mēglelētlabē ho bume gali motlola, “Ju hwi hana elomene, lebutako oneho juna gēgeniwa kē egiyeubēye. Na ju fēyeme gali elene, ‘Bobē ēho ya lu lētatenēne?’” ³² Kwe Jisas hwi tēbebokwake. ³³ Na kē mēse lowene tle, “Bubē kalēlego bobē ato mago tēbo wasle lētatenēfe.” Na bu uli tēglebē, lili namētle. Na Jisame loliwa tisi tle. Na elebolime sēkefo miti tafa tletle. Na bu Jisame iniwa gali ble tētatlē. ³⁴ Na Jisas gali tolē, “Mola, ju bome lowene sle egletenēme nēgeme, jubē ato kēme titika lēletē. Na ju eiju. Tutune asa ele, lalowa tafa eoule. Na jubē tēbo tei sle lēletē.”

³⁵ Na Jisas mana gēgali tlelēbēē, na ho, Jairusbē lo mago wofu mana fata tlelēkakile. Na Jairusme gali motlola, “Jubē nēba wagli elo. Ju tisame ita welili asa eletle. Matēbe.” ³⁶ Kwe Jisas bubē gali boblo tētātēme. Na lotu lobē eso ho, Jairusme gali tlole, “Ju tutune asa ele, bome fwa lowene sle egletenēme.” ³⁷ Na bu feilawa home hehē tletēme, bume esogo jwa namēglagulame. Pita, Jems, na bolijamo Jonname fwa tlelume. ³⁸ Na bu Jairusbē lowa fwa mutula. Na Jisas, bu se lego aholokwane tlome na ye lego mata aholokwane tlome. ³⁹ Jisas lowa tēkaklu na gali tlome, “Sobo fēyeme ye elone? Sobo fēyeme se etlone? Kē nēba gli hana elo. Ni tekwe egēbe.” ⁴⁰ Kwe bu Jisame

tako soso memotlola. Na Jisas bume lo mago hehë tletëme, “Sobo kë mago këkle ekako na eyeumo.” Na Jisas kë nëba bolijayaname botaname na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho aomalë, këme fwa tlelëkakume, nëba mogo këme egëbebë lowa. ⁴¹ Na Jisas toba mëta fa tëta na bubë galina megali tolë, “Talita kumi.” Ebë galibë wayo melëgëbelalële, “Mësenëba tokwëfo, bo jume gali nolë, ju huju ele!” ⁴² Na bu lahujuwa tle na kë lo mëta asë tēbelëfa. Kë nëba bu we ita tēle tlibutu kënji tafa tle. Na bu këme hwi mëtla, na klelego memëtla. ⁴³ Na Jisas bume gali tlome, “Sobo ebë wesibi ho lime asa gali elolo. Na sobo bume hi wesibi elëyome.”

6

Nasaret life mago oneho Jisasmë tēbojiwa motlola

¹ Jisas kë lifate kile tle na bubë lifatewa Nasaretwa tuju. Na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho nagi mëtlëla. ² Tafawa olëna bu lotu lowa tuju na bu Gotobë gali onehome mana tē tētātēme. Na lebutako oneho, bu kë gali aholokwane motlola, na bu klelego memëtletla na gali mëtla, “Kë ho bu kë gali na kë lowene hamago fa lotlene? Na bu kë tiho wesibi na kë klelegowa wesibi bu melë kë logotomebë, habelë lalotomene?” ³ Sebo melowene nanëletla, “Kë ho bu lo gliji howa. Bu Mariabë nëba. Na bu Jems, Josep, Judas, Saimon nabë bolijahafe. Na bubë bomolunino bu sebona tafa nēlafe. Bu sebobë life mago hofe na bu kë lowene hamago fa lotlene?” Bu megali mëtla, na bume tēbojiwa memëtletla. ⁴ Kwe Jisas bume gali tlome, “Iniwa

fli life mago oneho bu Gotobë lowene mago gali të lotokweflebë home tole mletla na gali mëtla, ‘Kë ho bu lale homu.’ Kwe bubë life mago oneho, na bubë ilawa mago oneho, na bubë weife mago oneho bume tole hana mletla na bu melowene hana mletla, ‘Bu lale ho.’ Hanane mu.”⁵ Na Jisas bu kë life mëta feilawa klelegowa wesibi blëge hana totometëme. Hanane. Bu jowa, jowa tëbo atona onehome fwa, toba gwa tëtagutëme na sle totome.^{6a} Na bume kë lowene sle jwa mëgletlabë onehome tako tutune latletëmemu.

Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho, Gotobë gali tëname na hobë tëbo ato slename jine tëbelëkakëme

^{6b} Na kwe Jisas bu kë lifate mëta gali të tëbetokwakle.⁷ Na Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho we ita tële kënijime gali telokwakëme na bu mitisitla. Na bu tlemalë tlemalë home jine tëbelëkakëme. Na bu wesibi fenene blëge lotome, këha afutuku bume gwa tëtatëme. Bu ahwane onehobë ato mago kë afutukuna hehë namëgletëmame.⁸ Na bu këme mana tafa mëtla, na gali tlome, “Sobo egëyeuna, sobo feilawa wesibi asa ehoujo, asë lijiwa egehujome. Sobo hi wesibi, musu, baliti musuna asa ehoujo. Matëbe.⁹ Na sobo juba jibowa ehwëyome, kwe sobo hihijika ëho asa ehoujo. Ato mago ëhowa egehujome.”¹⁰ Na bume ita gali tlome, “Sobo li lifatewa tuhu egulona na ho some no lëglëyona, sobo kë lo mëta fwa tafa elome. Sobo kë lo mëta tafa egelobëë, na ita mana eyeume.¹¹ Na sobo li lifewa tuhu egulona na ho some nëno hana mëglana na sobobë gali aholokwaneme tole

hana mëglana, kwe sobo kë life lakilewa elome. Sobo kë life kile egelona, kwe sobobë juba mago flêke bubë naba li mëta bu elome. Bu some këme hwi mëlëyome na melowene namëglame, ‘Fëyeme tëbo nilitayane? Goto seme tëbo lëgëtanamefe.’”
¹² Na kwe bubë lowene esogo mëglëlëtlabë ho mana mutuja. Na bu iniwa onehome megali mëtlaguma, “Sobo tëbo lowene aholokwana ti elome na lale lowenewa esogo elelëlome.”
¹³ Na bu feilawa ahwane, onehobë ato mago hehë mëtlagumetëma. Na bu lëkaluwa welë tu tëbo atona onehome tefo mëtëtagumetëma na bume sle mototoma na bu lalowa tafa mëtla.

Eso ho Herot bu Jisasmë meweniji latle, “Home kë baptais togotomebë, Jonfe”

¹⁴ Iniwa lifatebë oneho, bu Jisas onehome kë sle togotomebë gali waaholokwane motokouja. Na eso ho Herot bu kë gali mata aholokwane tle. Fli oneho bu megali motokouja, “Jisas ebë kwe, onehome kë baptais togotomebë Jon, tekwe nëge, matëmatë mago huju tle. Këme nëgëme, kë klelegowa wesibi melë blëge këme lotome.”
¹⁵ Na fli oneho megali lamëtla, “Ebë kwe, Elaija tekwe nëge, matëmatë mago huju tle.” Na fliye kwe megali lamëtla, “Ebë kwe, Gotobë lowene mago gali të lotokweflebë ho, tekwe nëge, matëmatë mago huju tle. Bu ëtanifu Gotobë lowene mago gali të motokweflabë ho fenene.”
¹⁶ Na eso ho Herot bu kë gali aholokwane tle na gali tle, “Bu home kë baptais togotomebë Jonfe. Èbame bu wame home boblo logotomebë home gali tlole, na bu tuju na

Jonme mou lokwati tlë tujetle. Na bu matëmatë mago wahuju tle.”

¹⁷⁻¹⁹ Ètani eso ho Herot bu bolijamobë, Filipbë, mëseme hijika totle. Kë mësebë weniji Herodias. Jon Herotme itaita megali latlokwefle, “Blijamobë mëseme kë hijika egotlebë, kë lale lowene nane. Weye.” Këme nëgeme, Herodias bu Jonme tako enisusu latletlemu na bume mogo nalë tëkleme tole tletle. Herodias bu Jonme wame togloleme nëgeme na eso ho Herot bu home këme jine tlële, Jonme senë tabana lei lotleme na kalabusu lowa tuku lëleme, Herodias bume tëkle egotlelime. ²⁰ Eso ho Herot bu Jonme melowene latletle. “Bu lale homu na Gotobë lale lowene esogo lëglelëtlebë ho.” Na bu Jonme uli këme tletle na bume ululu sle këme totle, bubë mëse Herodias tëkle egotlelime. Bu Jonbë gali yafe aholokwane tole, maninibona tëbo metletle na tako tutune metle. Kwe bu Jonme aholokwaneme tako tole latletlemu.

²¹ Na kë nalëwa, eso ho Herot bu feilawa hi wesibi loko tëtamë, bota bume këna fu totlebë olëna fleflesu hi nalëglelëmeme. Na Herodias bu melowene sle latle, “Bo metole nanelë, kë fleflesu hi nalë, Jonme mana tëkle nogotlëme, mogo nalë.” Na Herotbë gavmanbë eso ho, na wame home boblo mogotomabë eso enëne na Galili provins magobë letitabo ho bu kë fleflesu wesibi hime mitisiya. ²² Kë enëne bu mana hi motokouja na Herodias boko mana tisi tëme, elefi naegleme. Na kë layo mëse bu elefi tle. Na eso ho Herot na buna kë hi mëtlabë ho bu kë elefi hwi motlotëya, mëmaune lamëtlëtëyamu na bubë elefime tako fleflesu memëtletëya. Na eso ho bu kë layo mëseme

këme gali tolë, “Ju fëye wesibi tole eletlene? Ju wesibi tole laletlëye, bo jume kë wesibi nëglëme.”²³ Na eso ho Herot bume iniyafememu gali tolë, “Bo jume nëgali galimemu gali nolë. Ju wesibi tole laletlëye, bo jume kë wesibi nëglëme. Na ju metole eglena, bobë iniwa wesibi fu notometëme na jume nëlëme, na bobë lifate mata tlë nëtatëme na jebelëfu jume yo nolëme, ebë lalowa, bo tako tolemu nanelë.”

²⁴ Na kë layo mëse bu tuju na botame takune tolë, “Bo bume fëye wesibime gali noglolëmene?” Na bota këme gali tolë, “Ju bume, home kë baptais togotomebë, Jonbë esome gali eglonëme, kë eso nalëglëme.”²⁵ Na këme kë layo mëse bu eso ho belë ita hokweinawa tuju na gali tlole, “Bo metole nanelë, ju eli, home kë baptais togotomebë, Jonbë eso mou lokwati tlë etatle, na kë eso bletë ëhou mëta tuku elëme na kë manogwa bome enënëme, hwi nanoglolëme.”²⁶ Eso ho bu kë gali aholokwane tolë na bu tako maninibo metle. Kwe bu kë hi tëglelëmebë oneho, bubë iniyafe gali aholokwane motlolame nëgeme na bu këme tiniji tletëme. Këme nëgeme bu kë mësebë gali hana boblo lëtatëme.²⁷ Na këme, bu wame home boblo logotomebë home, gali tlole, “Ju ejume, na Jonbë eso mou lokwati tlë etatleme na bome ehitenëme.” Na kë wame home boblo logotomebë ho, bu kalabusu lowa tuju na Jonbë eso mou lokwati tlë tëtatle.²⁸ Na bu Jonbë eso bletë ëhou mëta gwa tëtatle na tehile na layo mëseme tlëkakiji. Na layo mëse kë eso tehule na botame tujuwelë.

²⁹ Na Jonbë lowene esogo mëglelëtlabë ho bu Jonme kë tëke toglolebë gali aholokwane mëtla na

bu mutuja na Jon mogome fa mototla na aniji fuluju matëmatë mëta gwa mutujetla.

Jisas bu hi wesibi 5,000 home sa tëtatëme

³⁰ Jisas, Gotobë gali tëme kë jine tëgelëkakëmebë ho, ita mitisiya na Jisas mëta loko mëtlelëkakëjaya. Na bu iniwa wesibi kë mëtlabë na onehome kë të mëtëtagutëmabë gali Jisasme të mëtëtatla.

³¹ Kwe feilawa oneho mitisikefëtëmame nëgeme na Jisasna bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona bu kë nalë këme haha tafu hana mototla na hi hana mëtla. Na Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë home këme gali tlome, “Te, mana manuja, hojwa tabo elë. Tafa sle nanëglame.” ³² Na bu ihe mëta fëfe mëtla na buwa hojwa tabo elë mutuja.

³³ Na feilawa oneho bu hwi mëtlaguma na lowene mëtla, “Jisas lalëlelumefe, bubë lowene esogo mëglelëtlabë home.” Na këme nëgeme lilife lilife mago oneho bu Jisasna kë mutujabë life elë këme fëka motokouja na kë lifewa bu afina fwa mutula. Na Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë home nagi fwa tulelëme. ³⁴ Këme nëgeme, Jisas bu jelëfowa fwa tule na bu kë feilawa onehome hwi tlome. Bume mehwi latlome. Bu sipsip kleli, ho lëglëme jwabë fenene. Ho bume hana taitame. Na bu bume tako maninibo këme tletëme. Na bume feilawa gali të tëtatëme. ³⁵ Tokwafe, taboklë mu, Jisabë lowene esogo mëglelëtlabë ho bu belë mitisiya na bume gali motlola, “Ebë taboklëmu na ebë hojwa life. Sebo hi wesibi hamago fa nogotlamene? Hanane mu. ³⁶ Te, ju onehome mana jine ebelëkakëme. Loli life elë fwa matli-wayaya, hi wesibi balitina glo namëglame.” ³⁷ Kwe

Jisas bubë lowene esogo mëgglelëtlabë home gali tafu têtatëme, “Hi wesibi bume sobo eglëmome.” Na bu Jisame takune motlola, “Ëëë, ju melowene lalene, ‘Sebo bletë nage 200 balitina glo nëlamene na bume nëlëmame?’ Sebo këha baliti hananefe.”³⁸ Na bume takune tlome, “Habenuju bletë nage mëbetëyone? Sobo hwi ejuwelëmo.” Na bu hwi mutujuwelëma na ita mitisiya na Jisame gali motlola, “Sebo tobali bletë nage mëbe na mo tële mëbe.”

³⁹ Na Jisas bume gali tlome, “Sobo lale agosaba mëta loko elagujome na tafa ekoujome.”⁴⁰ Na bu iniwa tafa motokouja. Fli tafa mëtlabë we lujuafe we oneho na fli tafa mëtlabë 50 oneho.

⁴¹ Na Jisas kë tobali bletë nage na tële mo glo tle na hwi tokwake na Gotome lale gali tlole, “Ebë bletë nagenana mona yaha fëyeme enënane?” Na bu klelegowa wesibi blëge totle na kë bletë nage fufu totome na bubë lowene esogo mëgglelëtlabë home tlëme, onehome sa namëgëtatëmame. Na bu kë tële mo mata fufu totome na sa mëtëtagutëma.

⁴² Na bu iniwa hi mëtla na imo sosolo mototoma.

⁴³ Na bu bletë nage lënena, mo lënena we ita tële basketë musu mëta mëtëselokwaya. Na kë basketë musu ëfowa lakalewa mëtle.⁴⁴ Feilawa oneho bu kë bletë nage hi mëtla na hobë tabëi kë niji 5,000 bu onename nëbalename hana tabei mëtla.

Jisas bu lake tu matawa asë tole

⁴⁵ Na kë nalëwamu, Jisas bubë lowene esogo mëgglelëtlabë home, gali tlome, “Sobo ihe elë fëfe elome na jelëfo elë Betsaida lifatewa su ekakome.” Na bu iniwa onehome jine tëbelëkakëme. Buwa lëtabe nalëgleme.⁴⁶ Onehome afina jine tëbelëkakëme, na bu fatiniwa tokwale,

Gotome gëgali nalogoleleleme. ⁴⁷ Na atome hwi olëna, bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho lake tu ku mëta ihena kakëha mëtemula na Jisas lake tu helefo mëta tlibe. ⁴⁸ Na Jisas bu hwi telokwakëme, bu ihena yafe yegu motokouja, kwe flelu ihe yelu boblo tégëtatëmeme nëgeme, na ihe alabuju këme tiwatëme. Tokwafe, fole olëna Jisas lake tu matawa wa bu belë tisi tëme. Bu sigli lëgetokwakëmeme kofene. ⁴⁹ Kwe bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho bume hwi motlola, tu matawa wa asë tole. Na bu meweniji lamëtla, “Alibahowa.” Na bu afëfleina memëtla. ⁵⁰ Na iniwa bume hwi motlola na uli memëtla. Kwe Jisas bume hokweinawa gali tlome, “Sobo uli asa elo. Bo tekwe nëge. Sobo lalowa tafa elo.” ⁵¹ Na bu ihewa fe tokwake na buna mëtëtabëya. Na flelu latliwa təkake. Na bu klelego memëtla. ⁵² Jisas tobali bletë nage feilawa onehome sa tëtätëmena, bubë kalëlego olafa tëtätëme. Kwe bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho kë lowenebëme lowene sle hana mëtletla, aholokwana timu mëtla. Këme nëgeme tu matawa wa kë asë tégëlebë na flelu kë tli tégëbebëme klelego këme mëtletla. Bubë lowene mana yaya tletëmemu. Bu bubë kalëlego, lowene sle jwa mëgletlame nëgeme.

Jisas bu feilawa tēbo atona onehome Genesaret lifate mëta sle totome

⁵³ Jisas, bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona, lake tu su mëtëkaka na Genesaret lifatewa fwa mëtëtekekëya na ihe kesi mëtëtaya. ⁵⁴ Bu ihe mago, helefo elë fëfe motokwaka, na hokweinawa oneho bu Jisame hwi motlola na weniyane mana

mëtëselëla sle mëtla. ⁵⁵ Na ho bu kë lifate li mëta kë lëgëbagubë lifatewa fëka fëka mëtëbelëfaya na onehome gali mëtlaguma. Na oneho, bu Jisas kë tafa tuglebë gali, aholokwane mëtla na bu tēbo atona onehome sanëneme gogwa mëtla na bu belë mëtlesuma. ⁵⁶ Na iniwa tatako lifate elë na tokwëtokwë lifate elë Jisas bu kë tuhu tokoubë, oneho kë mëta loko mëglelëkefëyabë lifeku elëme, tēbo atona onehome kë belëme mëtletuma. Na bu Jisame anisasana gali motlola, “O masiwafe, kë tēbo atona oneho, jubë ëho mëta fwa lalowa lu mëtomene, sle namëglame.” Na iniwa oneho melë kë mëtlabë, bu laslewa mëtla.

7

Gotobë tafa sle gali homubë tafa sle galime boblo lalotle

¹ Farisi enëne na Gotobë tafa sle gali lowene sle mëgletlabë enëne fli, Jerusalem lifate mago kë mītisiyabë, bu Jisame loko mëtletlëta. ² Na bu mehwi motloma, Jisabë lowene esogo mëglelëtlabë ho fli, bu hi wesibi hi mëtla kwe bu toba afina swa swa hana motoma, bosemnenibë tafa sle gali fene lëbetëme. ³ Farisi enëne na fli Juda life mago enëne bu bubë bolijafujunibë lowenewa esogo mëtletlëtëma. Bu melowene mëta tafa mëtla. “Toba afina swa hana motomana, bosemnenibë tafa sle gali fene tēbetëme, kwe bu hana hi mëglame.” ⁴ Na bu maketwa mugujana na migisiyana na tu tetefo jwa mëglana, bosemnenibë tafa sle gali fene tēbetëme, kwe bu hana hi mëglame. Na bu lili lowene mëta tafa mla, bosemneni fenene tafa mëtla. Bu mëlamelekefëya, bu blete, kabo, sospenë,

na ni labuku mata swa motokwefëma. Bu bosem-
 lenibë lowenewa esogo metlelëtëmame nëgame.
⁵ Na Farisi enëne na Gotobë tafa sle gali lowene
 sle mëgletlabë enëne, bu Jisame takune motlola,
 “Jubë lowene esogo mëglelëlabë ho bu sebobë sem-
 lenibë lowene esogo jwa fëyeme mëlelëlane? Bu hi
 wesibi manawa fëyeme hi mëtlekefëyane? Bu toba
 afina swa hana motomana, bosem-lenibë tafa sle
 gali fene lëbetëme.” ⁶ Na Jisas bume gali tlome,
 “Ëtani anebo, Gotobë lowene mago gali të totokwe-
 flebë ho, Aisaia, bu some nëgali galime gali tolëyo.
 Sobo sosogëna hofe bu fene yahi tle. Bu Gotobë
 gali meyahi latle, ‘Kë oneho bu bome bubë ëfalëbo
 nawa mefë mëgëtanana, “Goto lale homu.” Kwe bu
 bome bubë lowenena iniwa tole hana mëtletëna,
 na lowenena, lowene sle hana mëtletënamu. ⁷ Bu
 melë lamëtla, bu onehobë tafa sle galiwa të mo-
 totokwefla kwe mesosogëna lamotloma, “Kë tafa
 sle gali ebë Gotobë gali.” Bu bome megali kë
 moglonabë, “Goto ju lale ho, sebo jume tako tole
 nanëletëyo,” kwe bome lowene sle hana mëletëna
 bubë lowene mëta. Këme nëgame bu kë galina
 bome blawa gali molona.” ⁸ Jisas ita megali tle,
 “Sobo Gotobë tafa sle gali aholokwana wati telo.
 Eholo hana elo. Na sobobë bisemlenibë lowenewa
 eholo. Sobo Gotobë gali, bisemlenibë lowenena
 lëlamu latatelo.”

⁹ Na Jisas bume fli gali megali latlome, “Sobo
 Gotobë tafa sle gali kaiselo boblo etokweflo na
 sobobë lowene mëta fwa etabo. Sobo kë lowene
 tako lëbeteyo. ¹⁰ Ëtanifu ho Moses gali tle, ‘Sobo
 bitaname, blijayaname boblo asa etomo na bubë
 galiwa esogo elëlëtemome.’ Na bu li gali megali

tle, 'Ho botaname o bolijyaname tēbo gali loglomena kwe ho bume mogo nalē tēkle mogotlame.'
¹¹ Moses kē gali megali latlēyo kwe sobo megali latlekefo, 'Ho bolijyaname botaname megali loglomena kwe ebē lalowa, "Ayana beēna masiwafe, ebē wesibi some nēgaitome fene kwe bo ebē wesibi Gotome wafi aniji tlometelēfe.'" ¹² Ho bu kē gali, bolijyaname, botaname gali loglomena, na bu botaname, bolijyaname, lēgaitame jwa nēgena sobo megali egelome, 'Ebē lalowa. Bu Gotome wafi aniji tlometle.' ¹³ Sobo kē gali megali egelona, sobo bisemlenibē lowene mago galiwa tē etatemo na Gotobē gali kēna lēlamu latlo. Na sobo feilawa tēbo wesibi kēha memelē latokwefēmofe."

Jisas, bu Gotobē naba lime, home kē tēbo mogotomebē wesibime, gēgali tle

¹⁴ Na Jisas onehome gali telokwakēme na bu mitisitla na bume ita gali tē tētātēme, "Sobo iniwa aholokwane elome na lowene sle eletelome. ¹⁵ Iniwa wesibi, ho bu kē hi mēglekefēyabē, kē wesibi Gotobē naba lime home tēbo hana mogotomeme. Hanane. Kwe wesibi hobē lowene mēta kē lēgelubebē na lēkaklibē, kē wesibiwa Gotobē naba lime home bu tēbo motomeme. ¹⁶ Ho bu aholona, bu ebē gali sa aholokwane sle lēle."

¹⁷ Jisas kē onehome hune totome na bubē lowene esogo mēglelētlabē hona lowa mētēkakluja. Na bubē lowene esogo mēglelētlabē ho bume kē waflē gali wayome takune motlola. ¹⁸ Na bume gali tlome, "Sobo mata wayo gali yaya laletelone? Sobo kē waflē gali lowene hana elone? Sobo aholokwane elo. Iniwa wesibi, ho bu kē hi mēglekefēyabē, kē wesibi Gotobē naba lime home

tëbo hana mogotomeme. ¹⁹ Këha wesibi hobë lowene elë nane muju. Weye. Bu aliji elë fwa muju na gu namela. Këme nëgëme bu home tëbo hana mogotomeme.” Jisas bu kë galina seme melë lëlekujü latletëna, sebo lalowa iniwa hi wesibi hi nëglame. Hi wesibi bu seme Gotobë naba li mëta hana tëbo mëgëtaname. ²⁰ Na Jisas bu ita gali tle, “Wesibi hobë lowene mëta lëgelubebë na lëkaklibë, kë wesibi Gotobë naba lime home buwa tëbo mogotomeme. ²¹ Bo këme gali nelë, hobë lowene mëta kë lelubebë wesibi bu melë: Tetëbo lowene, lisë lowene, tokli lowene, home mogo nalë tëkle lowene, ²² hona mëseme lisë eglelëbë lowene, mëmaune lowene, sosogëna lowene, aho-labu lowene, gëglë lowene, li home gali fa lowene, home agalëklebë lowene na yayaha lowene. ²³ Kë iniwa tëbo lowene, hobë lowene mëta melubetëme na mëkakli na Gotobë naba lime home bu tëbo motomeme.”

Fonisia lifate mago mëse bu Jisasmë lowene sle latletle

²⁴ Jisas, bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona, kë lifate kile mëtla na Tair lifatebë tokwëfo lifekuwa mutuja. Bu fwa mutula na Jisas bu li lowa hwe-lutuwa tëkaklu, oneho bume sosalë mogotlalime. Kwe bu mogweliha hana tafa lëgleme, oneho bume wahwi motlola. ²⁵⁻²⁶ Na mëse li bu megali aholokwane tlome, “Jisas bu lo mëta kë tafa lële.” Na bu hokweinawa bu belë tujü tle. Ahwane tëbo kë mësebë nëbabë ato mëta lëtabetëme nëgëme na bota Jisas belë hokweinawa këme tisi tle na elebo lime bubusu tletle. Na bu Jisasmë anisasana gali tlole, “Jisas, ju ahwane tëbo bobë nëbabë ato mago kë

elëkakëtë.” Kë mëse bu li lifate mago mëse. Bu Siria lifate mago na bubë lifekumu Fonisia. Bu Juda lifate mago mëse hanane. ²⁷ Na Jisas bu melowene latle, “Juda life mago oneho bu nëbaleha na fli life mago oneho bu amale ha. Na bo Juda lifate mago onehome afina naitamëme.” Na bu kë mëseme wafle gali latolë, “Bo nëbalebë hi wesibi amaleme afina hana nëglëmëme. Weye. Bo nëbaleme afina nëlëmëme.”

²⁸ Kwe kë mëse bume gali tafu tëtatile, “O tako ho, jubë gali nëgali gali. Kwe ama mata, lo malu mëta kë tafa mëlekëfebë, bu nëbalebë lëne hi wesibi, kë mitigokëfebë mehiji mëlekëfe. Na ju bome mata lëne hi wesibiha aitane.”

²⁹ Na Jisas bume gali tolë, “Ju bobë gali lale lowenena tafu etatenëfe. Këme nëgeme, kë ahwane tëbo jubë nëbabë ato mago wakile lëtamë, jubë lowa ita lalowa ejume.” ³⁰ Na kë mëse bubë lowa ita tuju. Na bubë nëba ni labuku mëta hwi tolë na bu lalowa tafa tletë. Kë ahwane bume wakile tëta.

Jisas bu aholo titiji tabo na gali mumu tabo home sle totle

³¹ Kë nalëwa Jisas Tair lifatebë tokwëfo lifeku kile tle na Saidon lifate sigli tëttagule na Dekapolis provins sigliwa tëttagule, na Galili lake tu elë fwa tule. ³² Na bu aholo titiji tabo na gali mumu tabo home bu belë mëtlesula. Na bu Jisasme anisasana gali motlola, “O masiwafe, jubë toba kë hobë ato mëta gwa etatile, sle nalëgleme.” ³³ Na Jisas kë home no tlële na onehome hune mëtelo. Na Jisas toba ku bubë aholo fuluju elëme sei tlëmetle. Na tokwafe bubë toba ku mëta nagutaba tihele tle na kë hobë aleji mëta gogwa tletle. ³⁴ Na Jisas heven lifewa

hwi tokwake, na tako maninibo lowenebë haha tafu totle. Na bu kë home, bubë galina, megali tlole, “Efata.” Kë galibë wayo melë lëgëbelalële, “Tika eletelo.”³⁵ Na kë hobë aholo latikawa metle na bume gëgali lëglebë lowene tisitle na bu lalowamu gëgali tle.³⁶ Na Jisas onehome hehë latletëme na fli onehome gali moglomalime, “Bo kë nogotlëbë wesibime fli onehome asa gali elomo. Matëbemu.” Bume yafe hehë tletëme, kwe bu boblo lamototla, na Jisas togotlebë wesibime gëgali motokoutla.³⁷ Na oneho kë hobë sle gali, aholokwane mëtla, na klelego memëtletla. Na bu gali mëtla, “Euowe! Iniwa wesibi bu melë kë lotomebë, lalowamufe. Bu aholo titiji tabo hobë aholo titika lotometëme na gali mumu tabo enëneme mata sle lotometëme.”

8

Jisas bu 4,000 onehome hi wesibi tlëme

¹ Kë olëna, feilawa oneho Jisasme ita loko mëtleletla. Na bu hi wesibi hanane. Na Jisas bubë lowene esogo mëgleletlabë home gali telokwakëme. Na bu mitisitla. Na Jisas bume gali tlome,
² “Bo ebë onehome maninibo nanëletëmë. Bu bona aona olë tafa nëla na bu hi wesibi jwa.³ Na bo bume fonoba jine nëgelëkakëmëna, kwe bu alëgeme foneme nabasahoba mëglame na migigitwëyame. Fli bu kakë mago mitisiyame nëgeme.”⁴ Na bubë lowene esogo mëgleletlabë ho, bume takune motlola, “Sebo hi wesibi hamago fa nogotlamene, kë onehome kë nëglëmame? Ebë afloko mëta ho tafa jwa, mëglame nëgeme.”⁵ Na Jisas bume takune tlome, “Sobo habenuju bletë nage mëbetëyone?”

Na bu megali motlola, “Sebo tobali ita tële kënijiwa nehwëyafe.”

⁶ Na Jisas onehome gali tlome, “Sobo tafa ekoujome.” Na bu kë tobali ita tële bletë nage glo tle, na Gotome gali tlole, “Weë, ebë bletë nage, yaha fëyeme enënane.” Na bu klelegowa wesibi blëge totle na kë bletë nage fufu totome na bubë lowene esogo mëglelëtlabë home tlëme. Na bu onehome sa mëtëtagutëma. ⁷ Na bu tëlewa mo mata mëtehwëya. Na Jisas bu kë mo glo tle na Gotome gali tlole, “Weë, ebë mo yaha fëyeme enënane.” Na bubë lowene esogo mëglelëtlabë home gali tlome, “Sobo ebë mo mata, onehome sa etatemo.” Na bu kë mo mata sa mëtëtatëma. ⁸ Na oneho bu yafe hi mëtla, kwe bubë imo sosolo mototomame nëgeme, na lëne mana sigenë metletëme. Na kë lëne hi wesibi mëtëselokwaya na bu tobali ita tële basketë musu tëtafu mototoma. ⁹ Kë onehobë tabei këniji 4,000.

Na Jisas onehome jine telëkakëme. ¹⁰ Na kwe, bubë lowene esogo mëglelëtlabë home ihe mëta fe tlelëme, na Dalmanuta lifate elë mutuja.

Farisi enëne, Jisame takune motlola, klelegowa wesibi blëge logotlebëme

¹¹ Bu Dalmanuta lifatewa fwa mutula na Farisi enëne bu Jisas belë mitisitla na mana Jisasna kofe kofe gali mëtlelogwaya. Bu Jisame sogëname su namogotlame fene na gali motlola, “Ju seme klelegowa wesibi li lebotane etatëna. Sebo jume melowene nanëgletëyome, ‘Goto jume kë jine tëgelëbakëbë hofe.’” ¹² Na Jisas wabelë tle na gali tlome, “Sobo, ebë olëna kë tafa egelobë oneho,

bome klelegowa wesibi lebotane nogotlëbëme, fëyeme takune enonane? Bo some nëgalimu nanëläyo, bo klelegowa wesibi lebotane hana nogotlëme, sobo melowene naegletëname, ‘Goto bome jine tlënëfe.’ Matëbe mu.” ¹³ Na bume hune mototoma, na ihe elë fëfe mëtla, lake tu jelëfo elë su namëkakame.

Jisas bu Farisi enënebë na Herotbë tëbo loweneme ululu sle galime gali tlome

¹⁴ Bu lake tu mëta mana mëtemula na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho bletë nage mëtehouja hana mëtla, aholokwana ti memëtla. Bu jowa bletë nagewa, ihe mëta tëbe. ¹⁵ Na Jisas anisasana gali tlome, “Sobo Farisi enënebë na Herotbë bletë nage sëse wesibime ululu sle saelo.” ¹⁶ Na kwe bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho bu blalo gëgali mëtla, “Bu kë gali fëyeme gali lëlene? Sebo bletë nage nëgehwëja jwa nëglame nëgeme na bu këme gali lëlenawa.” ¹⁷ Kwe Jisas bubë gali walowene tletëme, na bume megali tlome, “Sobolalo megëgali fëyeme elone, ‘Sebo bletë nage alujawa.’ Sobobë lowene lëgëbetëyo hana lëlene? Hee! Sobobë lowene yaya lalëletëyone? Hee! ¹⁸ Sobo nabana, kwe sobo hwi hana elomo. Na sobo aholona, kwe sobo aholokwane hana elo. Bo bletë nage kë sa tëgëtatëmëbë lowenebëme, lowene hana elone, aholokwana fëyeme ti telone? ¹⁹ Èbame, bo tobali bletë nage 5,000 home kë fufu totometëmëbë, lili kë mëglebë bletë nagenä, habenuju basketë musu tëtäfu totomone?” Na bu gali motlola, “Basketë musu we ita tële këniji.” ²⁰ “Na èbame, bo tobali

ita tële bletë nage 4,000 onehome kë fufu totometëbë, lili kë mëtëglebë bletë nagenä, habenuju basketë musu tëtafu totomone?” Na bu gali motlola, “Basketë musu tobali ita tële këniyi.” ²¹ Na bu gali tlome, “Sobo kë wesibi wahwi tlomofe kwe sobo aholokwana fëyeme ti elone, bo some këha wesibi melë lalowa nëgetatëyome.”

Jisas bu naba titiki tabo home, Betsaida life mëta, sle totle

²² Jisas, bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona, Betsaida lifewa tuhu mëtla. Na naba titiki tabo home bu belë mëtlesula. Na Jisasme anisasana gali motlola, “Masiwafe, ju ebë home toba gwa etatle, sle nalëgleme.” ²³ Na Jisas kë naba titiki tabo hobë tobame fa totle na bume lifeku mëglëbo elëme fe tlelëkakle. Na bubë naba mëta nagutaba tihele tletle. Na bu toba kë home gogwa tletle na takune tlole, “Ju wesibi hwi elome o hanane?” ²⁴ Na kë ho hwi tle na gali tlole, “Bo home asëna mehwi nanolomë kwe bume ti fene hwi nolomë.” ²⁵ Na Jisas toba bubë naba mëta ita gogwa tletle. Na kë ho ita hwi tëkake, na bubë naba lalowa mëtëbetle. Bu iniwa wesibi hwi sle tlagume. ²⁶ Na Jisas bume bubë lowa jine telëkakle. Na gali tlole, “Ju lifeku elë asa ekaklu.”

Pita megali latle, “Jisas, ju ebë ho kë nëgebë, Goto jume kë aniji tëglebë ho, onehome nëno naegleme”

²⁷ Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona, Sisaria Filipai lifate li mëta kë mëgëbagubë lifatewa asë mëtëbelëfaya. Bu alëge mëta mana asë mëtla, na mana takune tlome, “Oneho bome habelë lowene lamëletënanane?” ²⁸ Na bu gali metafu mëtëtatla,

“Fli howe megali lamla, ‘Onehome kë baptais togotomebë Jon, tekwe nëge, matëmatë mago huju tle.’ Na fliye megali lamla, ‘Elaija, tekwe nëge, matëmatë mago huju tle.’ Na fliye megali lamla, ‘Ëtanifu Gotobë lowene mago gali të totokweflebë ho, tekwe nëge, matëmatë mago huju tle.”²⁹ Na Jisas bume takune tlome, “Na sobo ee, sobo bome habelë lowene lalone?” Na Pita bubë gali tafu tëtatile, “Ju ebë ho kë nëgebë, Goto jume kë aniji tëglebë ho, onehome nëno naegleme.”³⁰ Na Jisas bume meheheë latletëme, “Sobo kë galibëme onehome asa gali elomo. Matëbe.”

Jisas gali tlome, “Bo gli nëgelëme na huju nelëme”

³¹ Jisas bubë lowene esogo mëgletëname home, meokokwe sle wafi tlome, “Tokwafe bome, Gotobë life mago home, lebutako elili na hobota migisitenëme na bo kë mëta tafa nelëme. Na lotu letitabo ho na Gotobë lo mëta wege mëglabë eso enënëne, na Gotobë tafa sle gali lowene sle mëgletëname ho, bome hehë mëgletëname na mogo nalë tëkle mëtaname. Na bo tële olë nebëme kwe aona olëbëye huju nëgelëme.”³² Na bu kë gali të sle tëtätëme. Na Pita Jisasme mëglëbo elë fe tlelëkakle na bume anisasana këkale tlole, “Ju këha gali fëyeme gali elene? Kë galime asa gali ele. Matëbemu.”³³ Na Jisas swaya tokoketëme na bubë lowene esogo mëgletëname ho flime hwi tlome na Pitame anisasana këkale tlole, “Ju Satanha gali elë. Ju kë mago fe ekake. Ju këha wesibi lowene egletëmena, kwe ju Gotobë lowene mëta nane tafa ele, weye, ju hobë lowene mëta fwa tafa ele!”

³⁴ Jisas bu onehome na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho name gali telokwakëme. Na bu mitisitla na bume gali tlome, “Ho bome na bobë loweneme esogome tole lëglena kwe bu ebë life magobë lale wesibi, bu kë tole lëgletëmebë, aholokwana timu sle sa lële na glime ulijwamu lëleme. Ho bume wame gali moglolana na bume mogo nalë tëkleme gali mëglana, bu uli jwa lëleme na bome mana esogo lëlenënëme. ³⁵ Ho bu melowene lëglena, ‘Bo Jisasme esogo nëglelëläna fli ho bu bome tëbo mëgëtaname.’ Na bu, bubë ato uli lëglelëläna na bome hana esogo lëglenënëna, kwe këha ho bu tëbo liglitame. Kwe ho bu bome lowene lëgletenëna na Gotobë lale anebo galiwa lowene lëgletlana na bubë ato uli hana lëglelëläna kwe kë ho bu hana tëbo liglitame. Ho bu kë home mogo nalë tëkle mogotlana, kë gli sle nane lële, weye, bu unaunalëme lale tafa lëgleme. ³⁶ Ho bu ebë life mago iniwa wesibi glo lëglena, na kë ho bu hel life mëta tëbo liglitana, kwe kë wesibi bume habëna mëgaitalemene? Weyewa. Hana mëgaitalememu. Bu blawa glo lële. ³⁷ Ho bu Gotona unaunalëme tafabë, wesibina hihijika lëglemene? Weye. Hanane mu. ³⁸ Tokwafe, bo kë nëgebë kwe, Gotobë life mago ho, bo ita nigisime. Bo bobë ayabë klijiha, kë u lëglebë elulegona na Gotobë enselna iniwa nigisiamene. Oneho bu Gotome tëbojiwa mëgletlame na tetëbo lowene mlame. Na bu mago ho li, bo kë okokwe noglëyobëme na bome tiniji lëgletenëna kwe tokwafe bo nigisina, bo mata kë home kofayame tiniji nëgletelëme.”

9

¹ Na Jisas bume ita gali tlome, “Bo some nēgali galime gali nolēyo. So mago emēta kē eglibobē bu mana neme na Goto onehome kē tafa lēgletēmebē olē mana tako kalēlegona fata lēgleme. Na bu kē olē mana hwi mololame.”

Jisasbē ato bu li wenianena fata tle

² Tobali ita jowa olē yawe motlola, na kwe Jisas, bu Pita, Jems, Jon name nēno tle. Na tako fatiniwa tilekome. Na buwa tafa mētla. Bu Jisame hwi moglolabē na mana bubē ato li wenianena hihijika tletle. ³ Na bubē ato mago ēho, olēha mētēbetle, na bu tatiwamu mētēbetle. Ebē life mago oneho bu ēho itaita swa mogotomana, kwe bu Jisasbē tatiwa ēho fenene kēha hana mētēbetēme. Bubē ēho tatiwamu nēgeme. ⁴ Na bubē lowene esogo mēglelētlabē ho, bu ētanifuho Elaijaname, Mosesname hwi motloma, bu Jisasna gēgali mētla. ⁵ Pita bu kēme hwi tlome, na Jisame gali tlole, “O Tisa, bo tako fleflesu nanelē, sebo ebē life mēta kē tafa nēglabē. Sebo aomalē, aona afeteni tli lo gigliji nēglame. Li jubē lo, li Elaijabē lo na li Mosesbē lo.” ⁶ Kē aomalē ho bu tako uli mētlame nēgeme, na Pita gali lowene sle jwa tēgleme nēgeme, na bu kē galime blawa kēme gali tle. ⁷ Na oloba tetujule na bume iniwa lamu totome. Na Goto kē oloba mago gali tle, “Ebē bobē nēba, bo tako tole nanēletelē. Sobo bubē gali aholokwane elolome.” ⁸ Na bubē lowene esogo mēglelētlabē ho yafe hwi mētebokwaka, kwe bu Jisame kē gēgali mētlelēlobē home hana hwi motloma. Bu Jisame fwa hwi motlola. Wenianeme aotome fene hwi motlotla, kēhawa ita hwi motlola.

⁹ Bu fatini mago kle mëtëmalitaya, na Jisas bume gali tleme, “Sobo ëje kë hwi eglolobë wesibi lili onehome asa gëgali elelëmo. Awi. Kwe tokwafe bo Gotobë life mago ho, bo matëmatë mago huju nokokwëna, sobo kë hwi eglolobë wesibi li li onehome mana kwe lalowa gëgali elagumome.” ¹⁰ Na bu Jisabë gali aholona aholokwane mëtla. Na bu kë gali lowene mëta fwa gwa mototla, na bu li li onehome hana gëgali mëtletëma. Na bu blalo gëgali mëtla, “Jisas bu matëmatë mago habëna huju lëglemene? Kë matëmatë mago huju lëglebë gali ebë fëye galine?”

¹¹ Na bu Jisame gali motlola, “Gotobë tafa sle gali lowene sle mëgletlabë ho bu fëyeme gali mëlane, ‘Elaija bu afina ligisime na Goto kë aniji toglolebë ho bu nagi ligisime?’” ¹² Na Jisas bume gali tafu tëtatëme, “Ebë gali, nëgali mu, ‘Elaija bu afina lisime na iniwa wesibi sle lotomeme.’ Kwe bu Gotobë bogo mëta bome meyahi lamëtletëna, ‘Gotobë life mago ho, bu lebutako elili fa logotleme, na oneho bume hehë mëgletlame.’ Na bo some takune nolëyo, bu kë gali Gotobë bogo mëta fëyeme yahi mëtlane?” ¹³ Kwe bo some gali nëlëyo. Elaijaha ho, bu watisife, na oneho bubë tetëbo lowenewa esogo esogo mëtlelëla na bume tetëbo mototla, ëtani Gotobë bogo mëta fene yahi mëtletla.”

Jisas bu ahwane kë tëbo lotlebë nëbame sle totle

¹⁴ Jisas bu kë aomalë lowene esogo mëglelëtlabë home tlelume na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho flime esune mëtlëma. Na bu lebutako oneho hwi motloma, bume hwagënë mototoma. Na Gotobë tafa sle gali lowene sle mëgletlabë ho fli,

bu Jisasbë lowene esogo mëgletlabë ho flina kofaya kofaya gali mëtlelogwaya. ¹⁵ Na kë oneho bu Jisame hwi motlola na klelego memëtletla. Na bu belë fëka motokouja na bume gali motlola, “Lalemu. Yahala fëyeme esine.” ¹⁶ Na Jisas bume takune tlome, “Sobo buna kofaya kofaya gali fëye wesibime gali elelëgone?” ¹⁷ Na ho li, bu kë onehona kë mitlijabë bu Jisame gali tafu têtatle, “Tisa, bobë iko nëba ahwane tëbo lëtatënë. Kë ahwane bubë ëfalëbo geni lëtatle. Na bo ju belë nëlesulë, sle naegotleme. ¹⁸ Kë ahwane bume itaita feilawa kiki totokwefle, na bume life mëta itaita meenogli enogli latlekëfe. Na bu nënafuna, enino këkëna melatlekëfe. Na iniwa ato toulego metlekefëtla. Na bo jubë lowene esogo mëgletëtëyobë home metakune yafe tlomë, ‘Sobo bobë nëbabë ato mago ahwane këë elekakëtelo.’ Kwe bu yafe këë mëtletla kwe hanane mu.”

¹⁹ Jisas kë gali aholokwane tle na bume gali tlome, “O masiwafe, sobo bome lowene sle jwa fëyeme eletënane? Bo sobona habenuju afe olë tafa nëgletëyomene na mana lowene sle eletënane? Bo sobobë hobota habenuju afe olë fa nëgetatëyomene? Kë nëba bo belë elesulo.” ²⁰ Na bu kë nëba bu belë mëtlesula. Na kë ahwane Jisame hwi tlole, na kë nëba anisasana lili tle, na bu lifeme latitigowa, na lifeme obobwelë tle, na nënafu ëfalëbo elë motowelibetle.

²¹ Na Jisas bolijayame takune tlole, “Melë kë lëglekefëbë, habenuju afe olëne?” Na bolijaya gali tlole, “Tokwëfome nëgena, kë gëgëme tëglebëë, mana ekë. ²² Kë ahwane tëbo bume itaita ahoju mëta na tu mëta metuku tuku latlekëfe, bume

tëkle sle nalogotleme fene, mogo nalë. Ju bobë nëba lalowa sle egëtatënëna kwe ju seme maninibo eletëname na aitaname.”²³ Na Jisas gali tlole, “Ju megali fëyeme elene, ‘Ju bobë nëba lalowa sle egëtatënëmene?’ Ju bome lowene sle egletënëna, kwe ju iniwa wesibi melë egotomeme.”²⁴ Na kë nëba bolijaya anisasana lagaliwa tlole, “Bo jume tokwëfo lowene nanëletë, kwe ju bobë kë lowenebë aitanënë, bo jume lowene slemu nanëgletëme.”²⁵ Jisas bu hwi tlome, feilawa oneho bubë li elë fëkana mitisiyame nëgеме, na bu kë ahwane hokweinawa këme wame gali tlole, “Ju, ëfalëbona aholona kë titiji mëgletëbë ahwane, bo jume gali nolë, ju ebë nëbame kile etole na bubë atowa ita asa ekaklutle.”²⁶ Na kë ahwane, tëbo afëfleiwa yëë tlële, na nëba anisasana lili tle, na bume lakilewa tetokwakle, na latugujuwa. Na këme nëba mogo fene tëbe. Na feilawa oneho bume hwi motlola na gali mëtla, “Wagli lëlefe.”²⁷ Kwe Jisas bubë tobame fa totle na huju tetëbakle, na bu lalowa tlibe.

²⁸ Tokwafe, Jisas lowa tuju na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho këme hwelutuwa gali motlola, “Sebo kë ahwane hehë jwa fëyeme nëletlane?”²⁹ Na bume gali tlome, “Sobo këha ahwane manawa hana hehë egletelome. Sobo Gotome fwa gëgali egletëkeflona, kwe fëyemene, sobo këha ahwane lalowa hehë egletelome.”

Jisas ita gali tle, “Bo gli nelëme na huju nelëme”

³⁰ Jisas, bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona, kë lifate kile mëtla na Galili provins kukuwa mutuja. Jisas bu melëme tole tle; ho bume

melowene mēgletlalime, “Bu ekē tafa lēlefe.” ³¹ Bu bubē lowene esogo mēglelētlabē home fwa okokwe naloglomeme nēgeme. Na bume gali tlome, “Bo, Gotobē life mago ho, bu bome wame hobē toba elē gwa mēgētaname. Na bu bome mogo nalē tēkle mētaname. Na bo tēle olē nebēme na aona olēbēna kwe huju nēgelēme.” ³² Kwe bu bubē gali lowene sle hana mētletla. Bu Jisame uli mētletlame nēgeme, na bu kē galime takune jwa kēme motlola.

Tako letitabo ho yalēne

³³ Na kwe, Jisana bubē lowene esogo mēglelētlabē hona Kaperneam lifatewa fwa mutula. Na bu lowa tlēlēkakume. Na Jisas bume takune tlome, “Sobo alēgeme, fēye wesibime gēgali ekweijone?” ³⁴ Kwe bu gali kujuna tei tafa mētla. Bu Jisame tiniji mētletlame nēgeme. Bu alēge mutujana, na blalo kofaya kofaya megali mētlelogwayame nēgeme, “Semago, tako letitabo ho tafa, ya lēgletēnamene?” ³⁵ Na Jisas tafa tle na bume gali tlome, “Ho tako letitabo home tafame tole lēglena, kwe bu iniwa onehome luglunuta asa malēletēme. Na manawa wege hoha satafa lēletēme na iniwa onehome lēgaitame nalēgleme.” ³⁶ Na Jisas bu nēba no tlēle na bubē naba li mēta tlebitēme, na hwē tlēle, na bubē lowene esogo mēglelētlabē home gali tlome, ³⁷ “Ho bome lowene lēgletenēna, na ebēha nēbame lēgaitalena, kwe bu bome laitanē. Na ho bu bome lēgaitanēna, bu bome fwa nane laitanē. Weye, bome kē jine tēglēnēbē ayame laitale.”

Ho seme wame hana lolonana, kë ho sebobë yabe

³⁸ Jon bu Jisame gali tlole, “Tisa, sebo mehwi latlola, ho bu jubë weniji fë tëta na ahwane tëbo hobë ato mago hehë tletëme. Kwe kë ho sebona hana tuja na këme nëgeme sebo bume gali tlola, ‘Ju, Jisabë wenijina, ahwane tëbo asa hehë eletëme.’”

³⁹ Na Jisas gali tlome, “Sobo këha home asa lëkle etomo. Ho bu bobë weniji fë logotlena, na bu Gotobë afutuku fenene, wesibi melë logotlena, kwe bu bome hokweinawa tëbo gali hana loglonëme.

⁴⁰ Ho seme wame hana lolona, kë ho sebobë yabe. ⁴¹ Ho some melowene lëgletëyona, ‘Bo kë home nëgaitamëme, bu Goto kë aniji toglolebë home yonane mëglelëleme nëgeme.’ Na kë ho some hi tume lëgaitona kwe bo some nëgalimemu gali nolëyo, Goto kë tokwëfo wesibi hwi loglolona, na kë home aholokwana hana ti lëgleme. Bu tokwafe bume lale wesibi lëglëleme.”

Tëbo lowene ho, bu lale lowenena hobë lowene tëbo mëtakefëtëma

⁴² Jisas ita gali tle, “Ho li bome kë lowene lëgletenëbë nëbame tëbo lowene elë tëbo logotlena na kë nëba bome kë lowene lëgletenëbë lowene kile lëglena kwe ebë tëbo wesibimu. Goto kë home habelë logotlemene? Kwe fli ho, kë home aniji mou mëta takuliji mëtatlana na bume nutu elëme tuku mëtëkakana kë kwe lalowa. Bu kë nëbame tëbo hana logotleme na Goto kë home hana tëbo logotleme. ⁴³ Jubë toba jume tëbo lowene mëta gwa lëgëtana, kwe ju kë toba tlë etokwakleme na tuku ekakeme. Ju jowa tobanawa nëgena na ju kë tëbo lowene hana egotlena kwe ju Gotobë lale lifate

mëta unaunalëme tafa egleme. Kë kwe lalemu. Kwe ju tële tobana nëgena na kë tëbo lowene eglena kwe bu jume tokwafe hel lifewa tuku lëgleme. Kë kwe lale nane, kë tëbo. Kë life mago ahoju lële hana lëgleme. ⁴⁴ Kë life mëta, ‘Fotë bubë ato unaunalëme hi mokoukefëtëmeme na ahoju melë bubë ato mëta unaunalëme tei lëlegokefëtëme.’ ⁴⁵ Jubë kiju jume tëbo lowene mëta gwa lëgëtana, kwe ju kë kiju tlë etokwakleme na tuku ekakeme. Ju jowa kijunawa nëgena na ju kë tëbo lowene hana egotlena, kwe ju Gotobë lale lifate mëta unaunalëme tafa egleme. Kë kwe lalemu. Kwe ju tële kijuna nëgena na kë tëbo lowene eglena kwe bu jume tokwafe hel lifewa tuku lëgleme. Kë kwe lale nane, kë tëbo. Kë life mago ahoju lële hana lëgleme. ⁴⁶ Kë life mëta, ‘Fotë bubë ato unaunalëme hi mokoukefëtëmeme na ahoju melë bubë ato mëta unaunalëme tei lëlegokefëtëme.’ ⁴⁷ Jubë naba jume tëbo lowene mëta gwa egëtana, kwe ju kë naba lemo etamëme na tuku ekakeme. Ju jowa nabanawa nëgena na ju kë tëbo lowene hana eglena, kwe ju Goto, onehobë eso home kë tafa lëgletëmebë life mëta unaunalëme tafa egleme. Kë kwe lalemu. Kwe ju tële nabana nëgena na kë tëbo lowene eglena, kwe bu jume tokwafe hel lifewa tuku lëgleme. Kë kwe lale nane, kë tëbo. Kë life mago ahoju lële hana lëgleme. ⁴⁸ Kë life mëta, ‘Fotë bubë ato unaunalëme hi mokoukefëtëmeme na ahoju melë bubë ato mëta unaunalëme tei lëlegokefëtëme.’

⁴⁹ Këji hi wesibi fene sle motome, tokwafe ahoju mata onehome mesle logotomeme.

⁵⁰ Këji lale wesibi mu. Kwe këji iji hana mëglena, habelë notomamene na ita iji namëgleme. Hanane

mu. Këji bu hi wesibi sle wesibi, na feilawa hi wesibi bu ijina mle. Na sobo onehome melë sle egotomome, këji fenene iji mle na sobolalo tafa sle naegelome.”

10

Jisas bu noninome heheëbëme gali tlome

¹ Jisas na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho, kë lifate kile mëtla na Judia lifatebë tokwëfo lifekuwa mutuja. Na bu Jordan tu su mëtékaka. Na lebutako enëne bume ita loko mëtlelëtla. Na bu Gotobë gali ita të tëtätëme bu ëbame fene të tëtakefëtëme.

² Na Farisi enëne Jisas belë mitisitla. Bu Jisame su namogotlame fene. Bu bubë gali tëbo tafu lëtatëmenawa na bu mana tëbo namogotlame fene. Na këme takune motlola, “Sebobë, Juda life mago enënebë tafa sle gali, melë lëgëbetëmelälëlene o hanane? Ho noninome lalowa hehë mëgletëmamene o hanane?” ³ Na Jisas gali tafu tëtätëme, “Ëtanifu ho, Moses, bu fëye tafa sle gali yahi tletëyone, bimësemeninome hehë egletemobë galibëye?” ⁴ Na bu gali tafu mëtëtatla, “Moses megali latle, ‘Ho nome heheëme tole lëglena, bu hehë gali laba mëta yahi lëletëme na bume lëlëme. Na këna lalowa hehë lëkakëtëme.” ⁵ Na kwe Jisas bume gali tlome, “Sobo aholabu enëne nëgeme, Moses kë tafa sle gali këme yahi tletëyo. ⁶ Kwe ëtanimu, Goto iniwa wesibi blëge totome. Gotobë bogo megali lalatle. ‘Goto home blëge totle na mëse blëge tëtamë. ⁷ Këme nëgeme ho bu botaname, bolijayaname hune lële na nona weife mëtabome. ⁸ Na bu jowaha tafa melome.’

Bu tlemalëha hana tafa mëgelome. Weye. Bu jowa atoha mëtabome. ⁹ Goto, buwa, home mëse wayo tlole na bu weife këme mëtabo. Na ho hana hehë lëgletëme.”

¹⁰ Tokwafe, Jisas na bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona, bu lowa ita mutuja. Na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho bume kë nonino hehë galibëme takune motlola. ¹¹ Na bume gali tlole, “Ho, nome hehë lëgletëna na li mëseme sei lëglena, kë ho bubë auto mëseme sisile lalëta na lisë lowene mëta tafa lële. ¹² Na mëse boheme hehë eglëtlana na li home sei eglëlena, kë mëse bu lisë lowene mëta tafa ele.”

Jisas gali tle, “Sobo nëbale lëkle asa etomo, bo belë matisiya”

¹³ Oneho bu nëbale Jisas belë metlesumëtla. Bu metole lamëtla, Jisas bubë toba gogwa naloletëmeme na Gotome takune lololeme, bume lëgaitame nalëgleme. Kwe Jisasbë lowene esogo mëglelëtlabë ho bume hwi motloma na lëkle mototoma, “Teife. Sobobë nëbale bu belë asa elesumo.” ¹⁴ Jisas këme hwi tlole na bu wame tlole. Na bubë lowene esogo mëglelëtlabë home megali tlole, “Sobo nëbale lëkle asa etomo. Bo belë matisiya. Oneho kë nëbaleha nëgena, kwe bu Goto onehobë eso home kë tafa lëgletëmebë lifatewa, mugujame. ¹⁵ Bo nëgalimu nanolëyo, ebëha nëbale bu Gotome hokweinawa lowene sle lamëletla. Na oneho bu ebë nëbale ha, Gotome lowene sle mëgletlana kwe bu Goto onehobë eso home kë tafa lëgletëmebë lifatewa mugujame.” ¹⁶ Na bu nëbaleme nëno tle na hohwë tle. Na toba

gogwa toletême na Gotome takune tlole, bume lëgaitame nalëgleme.

Wesibi lebutakona ho, bu Jisasna gëgali mêtelo

¹⁷ Jisas na bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona hujü mëtla na mutuja. Na ho li bu Jisas belë fëka tokwei na bubë li mëta bubusu tëmälita na sëkefo miti tafa tletle. Na bume takune tlole, “O Tisa, ju lale ho. Bo jume takune nolë. Bo habelë nëgelëmene, bo Gotona unaunalëme lale tafa nanëgelome?” ¹⁸ Na Jisas bume gali tlole, “Ju bome lale fë fëyeme etanëne? Ebë life mago ho bu lale nane. Goto buwa lalemu. ¹⁹ Ju Gotobë tafa sle gali walowene eletle. Bu megali lalamë, ‘Sobo onehome mogo nalë asa tëtëkle etomo. Sobo liseëliseë asa elo. Sobo tokli asa elo. Sobo li home blawa asa so etatelo. Sobo hobë wesibi sogëna galina manawa asa mëmë eletemo. Sobo bitaname blijayaname boblo asa etomo. Bubë galiwa saesogo elelëtemo.” ²⁰ Na kë ho Jisame gali tlole, “O Tisa. Bo tokwëfome nëgena bo këbë tafa sle gali iniwa melë esogo sle nëlagilë na bo ebë olëna mana esogo nëlelële.” ²¹ Jisas bume hwi tlole na maninibo latletle na tole latletle na bume gali tlole, “Ju li lowenewa mana afolo eletle. Ju melë egleme. Jubë iniwa wesibi balitina hihijika eleme na kë baliti glo eleme na wesibi jwa onehome elëmeme. Ju melë laleyë kwe Heven lifate mëta lale wesibimu lamëbetë. Na ju bome esogo elenënëme.” ²² Kë ho bu kë gali aholokwane tlole na lawabelëwatle na witina latugujuwa. Bu feilawa wesibimu mëtëbetleme nëgeme na fli onehome lëglëmeme tole hana tle.

²³ Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë home hwi tlome na gali tlome, “Wesibi lebutakona enëne, Goto onehobë eso ho kë tafa lëgletëmebë lifatewa mugujabëme, ebë kalëlego lalëletëme.” ²⁴ Na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho, bu kë gali aholokwane mëtla na klelego memëtletla. Kwe Jisas bume fli gali megali tlome, “O nëbale, iniwa oneho, Goto onehobë eso ho kë tafa lëgletëmebë lifatewa mugujabëme, ebë kalëlego lalëletëme. Hafëna mugujamene?” ²⁵ Kamel kleli, bu ëho susu nili fulujuwa lëkaklubëme ebë kalëlegomu lalële, kwe wesibi lebutakona enëne, Goto onehobë eso ho kë tafa lëgletëmebë lifewa mugujabëme ebë kalëlegomu lalëletëme.” ²⁶ Kwe bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho bu klelego memëtla na blalo gëgali mëtla, “Kë melë nëgena, kwe Gotobë ëhwati tafa yalë fa logotlemene?” ²⁷ Na Jisas bume hwi tlome na gali tlome, “Oneho bu kë wesibi hana mogotlame kwe Goto kë wesibi lalowa logotleme. Goto iniwa wesibi lalowa logotomeme.”

²⁸ Na Pita Jisame li gali megali tlole, “Jisas, ju seme hwi enona. Sebo iniwa wesibi wahune tla na jume waesogo tlelëyo.” ²⁹ Na Jisas gali tlole, “Bo nëgalimu gali nolë, oneho bome tolemu mëgletënana na Gotobë lale gali të mogotlana na bubë lo o bolijamoni o blijahani o mësenëbani o bolijaya o bota o nëbale o nuju hune mëglana, kwe Goto bume lebutako wesibimu lëglëmeme.” ³⁰ Bu ebë life mëta mana tafa mëglana, Goto bume lebutako wesibimu lëglëmeme. Ètani kë hune mëtlabë wesibi bu tëlewaha kwe Goto bume kë lëglëmebë wesibi bu lebutakomu. Goto bume lebutako lo

na, bolijahani, bolijamoni, mēsenēbani, botani, nēbale, na nuju lēglēmeme. Kwe, masiwafe, fli enēne bume tēbo mogotomame, bu bome lowene sle mēgletēname nēgeme. Na tokwafe bu lale tafa memokoukefēyame. ³¹ Lebutako enēne bu ebē olēna letitabo hoha kē tafa mēglabē, bu tokwafe Gotobē olēna bu atwati hoha tafa mēglame. Na lebutako enēne bu ebē olēna atwati hoha kē tafa mēglabē bu tokwafe Gotobē olēna letitabo hoha tafa mēglame.”

Jisas bu ita gali tle, “Bo gli nelēme na huju nelēme”

³² Jisas na bubē lowene esogo mēglelētlabē hona, Jerusalem lifate alēge elē motokwala. Jisas bu toutatēme. Na bubē lowene esogo mēglelētlabē ho tutune motokouja. Na oneho bume kē nagi mētlēmabē bu uli memētla. Na bubē lowene esogo mēglelētlabē home loko tēta na bume tēbo namogotlabē galime gali tlome. ³³ Bu megali tle, “Sobo aholokwane elo. Sebo Jerusalem lifatewa ekē nuja. Na bo, Gotobē life mago ho, bu bome, lotu lo mēta wege mēglabē eso enēne na Gotobē tafa sle gali lowene sle mēgletlabē honame yo molomame. Na bu tetahē melēmame na bome mogo nalē tēkle mēgētanabē gali sle namogotlame. Na bu bome, Israelbē afenēboni mētabēya jwa mēglabē enēneme, yo namoglomame. ³⁴ Na kē enēne, bu bome tiniji galina gali namogloname. Na bome sasonatlē namēgētaname. Na bome nagutaba kokose mogloname. Na bome taba afona feilawa lēlafa mētaname. Na bome mogo nalē tēkle mētaname. Na bo mogo tēle olē nebēme na aonabēna huju nēgelēme.”

Jemsna Jonna bu metole lamëtelo, eso home tafa namëgelome

³⁵ Na këme, Sebedibë nëbale, Jemsna Jonna, Jisas belë mitisijo. Na bume takune motlolo, “Tisa, sebo jume wesibime takune nëlëyo. Na ju seme kë wesibi lalowa egotometenomene?” ³⁶ Na Jisas bume takune tlome, “Bo fëye wesibi nogotometëyomene, sobo habë tole lalone?” ³⁷ Na bume gali motlolo, “Tisa, ju tokwafe tako eso home watafa eglena, sebo metole nanelo, sebo juna onehome eso ho tafa nanëgletëmame. Li jubë tobamu toba elëme tafa lëleme na li jubë yemane toba elëme tafa lëleme.”

³⁸ Kwe Jisas bume gali tlome, “Sobo bome kë takune eglonabë, kë wesibime sobo lowene sle hana eletelo. Tokwafe bo tako elili fa nogotlëme, sobo këha elili lalowa fa egotlomene? Na tokwafe bo gli nëgelëme, sobo këha megli lalowa egelomene?” ³⁹ Na bu gali motlolo, “Sebo melë lalowa nëgelome.”

Na Jisas bume gali tlome, “Nëgali. Bo elili mefa notlëme, sobo mata këha elili mefa egotlome, na bo megli nëgelëme, sobo mata këha megli egelome. ⁴⁰ Kwe ho bu bona eso home kë tafa nëgletëmabë na bobë tobamu toba elë tafa lëglebë o bobë yemane toba elë tafa lëglebë, ebë bobë wesibi nane bo kë aniji noglomëme. Weye. Ebë Gotobë wesibiwa. Bu, bona eso home kë tafa nëgletëmabë home waaniji tlome.”

⁴¹ Na fli we ho, bubë lowene esogo mëglelëtlabë, bu Jemsna Jonna, Jisame kë takune motlolibë gali aholokwane mëtlana, bu wame memotloma.

⁴² Kwe Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho iniwame gali telëkakëme. Na bu mutujutla na bume këme gali tlome, “Sobo walowene elo, Israelbë afenëboni mëtabëya jwa mëglabë enënebë eso ho, bu melamela, onehome baba të motoma, bubë wege manawa fa namëgëtatëmame. ⁴³ Kwe, kë eso ho fene mëtabëya, sobo këha lowene mëta asa tafa elo. Weye. Matëbe. So mago ho, bu sobobë eso home tafame tole lëglena, bu melë lëglëme, some wege lëgletëyobë hoha lëtabeme. ⁴⁴ Na somago ho, bu iniwa onehobë logouta home tafame tole lëglena, bu melë lëgleme, iniwa onehobë manawa wege hoha tafa lëletëmeme. ⁴⁵ Na bo, Gotobë life mago ho, bo melëme nane tisi, oneho bome mëgaitana namëglame. Weye. Bo melëme tisi, onehome nëgaitamë nanëgelëme. Na bobë gli lebutako onehome laitame nalëgleme. Bubë tëbo lowene bobë glina hihijika nanogotometemëme.”

Jisas bu naba titiki tabo hobë naba sle totometle

⁴⁶ Jisasna bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona, Jeriko lifatewa fata mëtla. Na Jeriko lifate kile mototla. Na buna bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona, feilawa onehona mutuja. Na Bartimeus, Timeusbë bowene, alëge mëglëbo lime tafa tlekëfe. Bu naba titiki tabo ho. Na bu onehome balitime gëgëba latlokwefëme. ⁴⁷ Na bu kë gali aholokwane tle, “Nasaret life mago Jisas, bu lisi.” Na bu anisasana we tlole, “Jisas, Devitbë bosemle, ju bome maninibo eletenë!” ⁴⁸ Na feilawa oneho bume këkale motlola, “Euowe! Ju kaju ebe.” Kwe bu anisasana we tlole, “Devitbë bosemle, ju bome maninibo eletenë!” ⁴⁹ Na Jisas bubë we lego

aholokwane tlole na këme tlibe, na gali tle, “Sobo gali elëbaklo, ligisi nalëgleme.” Na bu kë naba titiki tabobë home we mëtelëkakla na gali motlola, “Ju fleflesu ele. Ju huju ele. Bu jume ekë we lelëbakë.”⁵⁰ Na kwe bubë tli lime kë gelo totokweflebë ëho hwaga totle na hokweinawa huju tëkake, na Jisas belë tuju.⁵¹ Na Jisas bume takune tlole, “Bo jume fëye nëgëtëmene?” Na kë naba titiki tabo ho bume gali tlole, “Tisa, ju bobë naba sle etometenë, bo hwi nanëgelëme.”⁵² Na Jisas bume gali tlole, “Ju bome lowene sle eletenëme nëgeme, jubë naba këme sle meletë. Ju lalowa eiju.” Na hokweinawa bubë naba lalowa memëtletlemu. Na bu hwi tëkake. Na bu Jisasme alëge elë nagì telëkakle.

11

Jisas bu tako eso ho ha, Jerusalem lifatewa tëkaklu

¹ Jisasna, bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona, Jerusalem lifatewa lololi mëtla, na bu Betfage lifekuwa na Betani lifekuwa loliwa fwa mutula. Kë lifeku bu Oliv fatini li mëta metëbe.² Na Jisas bu tlemalë lowene esogo mëglelëtlabë home jine tlëme na bume gali tlome, “Sobo kë hwi egelëkakëlobë lifekuwa eyeume. Sobo eyeume, na ti mëta takuliji tabo afeku donki kleli hwi eglolome. Ëbame, ho kë donki kleli matawa hana tafa tle. Sobo taba tohwa etatelome na elesutëname.³ Na ho li some metakune loglëyona, ‘Sobo ebë donki kleli fëyeme elelulone?’ Kwe sobo bume metaфу saetatelo, ‘Sebobë tako ho bu tole lëletle. Bu këna asë lëleme na bu seme hokweinawa ita jine lelëbakëname, ebë donki kleli ita nëglesutëyome.’”⁴ Na kwe bu

mëtëyeu, na bu afeku donki kleli, alëge li mëta kë liglibebë hwi motlolo. Fli ho bu kë donki kleli, lo ino li mëta watakuliji mototla. Na kwe kë tlemalë ho bubë taba tohwa mëtëtatelo. ⁵ Na lolime kë mitlijabë ho takune motloma, “Sobo kë donki kleli fëyeme tohwa etlone?” ⁶ Na tlemalë bu gali tafu mëtëtatemo, Jisas bume fene gali tlome. Na kë enëne, bume gali motloma, “Sobo lalowa elelulo.” ⁷ Na kwe tlemalë, kë donki kleli Jisame sei mëtlëkakitelo. Na bubë heletabo ëho donki klelibë amlebo mëta kahëba motolo. Na Jisas kë ëho matawa tafa tole. ⁸ Na feilawa oneho bubë heletabo ëho totohwa mëtla na alëge mëta kahëba motokouja. Bu Jisame fleflesu mëtletla, eso hoha fata tëgleme nëgeme. Na Jisas donki klelina kë matawa luguju nalëgleme, eso ho fene asë mëtla. Na fli oneho bu yagibeha laba mata glo mëtla na alëge mëta kahëba motokouja. ⁹ Na oneho bu Jisana kë motoutayabë na oneho fli nagi kë mitlijabë, bu këme memomolë motokouja, “Yahala fëyemene. Sebo Gotome fleflesu nëgletlame. Goto bu jine tlële. Bu Gotobë kalëlegona tisi. Goto kë home ululu sle nalogotleme. ¹⁰ Kë ho bu seme eso home tafa nalëgletëname tisi, Bosemle Devit, sebobë semlenime eso home fene tafa tletëme. Goto kë eso home ululu sle nalogotleme. Sebo Gotome tako fleflesu nëgletlamemu.”

¹¹ Na Jisas bu Jerusalem lifatewa fwa tule na tako lotu lowa təkaklu. Na bu iniwa wesibi hwi tlagume. Kwe olë ki lëgëbeme nounou latle na buna bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona Jerusalem lifate kile mëtla na Betani lifekuwa hokweinawa mutuja.

Jisas atowaiha time anisasana hana tlole, “Ju liji ita asa fu ele”

¹² Tokwafe li olëna bu Betani lifeku kile mëtla na bu alëge mëta mana asë mëtla. Na Jisas foneme gli tle. ¹³ Na bu atowaiha ti kakë manogwa hwi telokwakle na bu lebutako labana. Na kwe bu loliwa tuju tle, lijime hohwi nalëgëtame, kwe bu liji hwi hana tlometle labawa hwi tlome. Ebë atowaiha ti logowalë jwa lëglebë olë nëgeme hwi jwa këme tlome. ¹⁴ Na Jisas kë time anisasana hana tlole, “Ju liji ita asa fu ele na oneho bu liji ju mago hi hana mëglekefëyame. Hanane mu.” Na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho kë gali aholokwane motlola.

Jisas bu wesibi balitina hihijika home, Gotobë lo mago hehë tletëme

¹⁵ Jisas na bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona Jerusalem lifatewa fwa mutula. Na Jisas tako lotu lo kë mëta liglibebë life elëme tëkaklu. Na bu wesibi balitina kë glo mëglabë enëneme na wesibi balitina kë hihijika mëtlabë enëneme hehë teluletëme. Bu melatotome. Bu li life li life enënebë baliti këme kë hihijika mëtlabë enënebë masei obobwelë tetokwakëmetëme. Na bu seuneni fole balitina kë hihijika mëtlabë enënebë tafa labuku mata obobwelë totometëme. (Bu kë fole Gotome ahojume ahojume mëtlekefëtlabë.) ¹⁶ Oneho bu wesibina, tako lotu lo li mago lëglesu tabo life elëme mëtlelëkaklukefëma. Na Jisas bu kë onehome hehë tletëme. ¹⁷ Na bu gali tlome, “Gotobë bogo megali lala, ‘Li life li life mago oneho bobë lo elëme migisiyabë, bome gëgali namëlelëkefëname.’ Kwe

sobo ebë lo tëbo latlo na bu tokli enënebë loha lilibetëyo.”

¹⁸ Na lotu lo mëta wege mëglabë eso enëne na Gotobë tafa sle gali lowene sle mëgletlabë ho bu kë gali aholokwane motlola, na alëge hohwi mëtëtatla, Jisame mogo nalë tëkle namogotlame. Iniwa oneho bu Jisame tako tole lamëtletla. Melëme nëgeme bu kë tëtë togotlebë gali kle klelego lamëtkefëftla, na lotu lo eso enëne bu Jisame këme uli mëtletla. ¹⁹ Na atome hwi olë, Jisana bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona Jerusalem lifate kile mëtla na mutuja.

Ho bu Gotome lowene sle lëgletlena na bume mana gëgali lëglelëlena kwe bu wesibi glo lëgleme

²⁰ Na li olëna, olobalëwa, Jisana bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona, Jerusalem lifatebë alëge mëta mana asë mëtlabë, na bu kë atowaiha ti ita hwi mëtëlëkakla, bu wakoko tëbefe. ²¹ Na Pita bu Jisas kë time këhana toglolebë gali ita lowene tletle na gali tle, “Euowe, Tisa, yame ju kë atowaiha time anisasana mehana tlole, ‘Ju liji ita asa fu ele.’ Na ëje bu wakoko lëbe.” ²² Na Jisas megali tlome, “Sobo Gotome melowene sle egletelome, bu kalëlego ho. ²³ Bo some nëgali gali nanëlëyo. Ho bu fatinime megali loglëna, ‘Ju huju elëme na ju nutu elëme okli ekakeme.’ Na kë ho bu tële lowene hana lëglëna na Gotome lowene sle lëgletlena kwe Goto bu melë logotleme, kë ho fene gali lële. ²⁴ Sobo Gotome wesibime takune eglolona na sobo melowene sle egletelona, ‘Goto bu seme kë wesibi lëglënamefe,’ kwe Goto bu some kë wesibi lëglëyome, sobo fene takune elolo.

25-26 Sobo Gotome gali eglolona, na sobo li ho, some kë tëbo tëgëtobë lowenebë, ita lowene eglotelona, kwe sobo kë hobë tëbo lowene aholokwana ti eglotelome. Sobo melë egelona, kwe sobobë aya, heven life mëta kë tafa lëglebë bu sobobë tëbo lowene mata aholokwana ti lëgletëyome.”*

Bu Jisame takune motlola, “Ju kë egotomebë wesibime, ya gali tolëne”

27 Jisasna, bubë lowene esogo mëgletlabë hona, Jerusalem lifatewa ita fwa mutula. Na Jisas bu tako lotu lo li mago lëglesu tabo mëta asë tle. Na lotu lo mëta wege mëglabë eso enëne fli, na Gotobë tafa sle gali lowene sle mëgletlabë enëne fli, na lotu letitabo enëne fli, bu belë mitisiya. 28 Na bu metakune motlola, “Ju kë kalëlego hamago fa totlene?”

29 Na Jisas bume gali tlome, “Bo mata, some li wesibime takune nolëyo. Sobo bobë gali tafu sle latatëna kwe bo some kalëlego kë mago kë fa nogtlëbë gali, gali noglëyome. 30 Bo some metakune nëlëyo, onehome tume kë baptais totomebë Jonme ya jine tlëlene? Goto bu jine tlëlene o ho jine mëtlëla? Sobo bobë gali tafu etatëna.”

31 Na bu blalo gëgali mëtla, “Sebo megali noglolana, ‘Goto bu jine tlële,’ kwe bu seme megali logloname, ‘Kë nëgali nëgebë, sobo bume lowene

---

* **11:25-26** Fli lowene ho bu melowene lamëtla, li gali mana lëbe kë gali mëta. Kë gali melë lëgëbelalële, “Kwe sobo iniwa onehobë tëbo lowene aholokwana hana ti egltemona, kwe sobobë aya, heven life mëta kë tafa lëglebë bu sobobë tëbo lowene mata aholokwana hana ti lëgletëyome.”

sle egletelo jwa fëyemene?’ ³² Kwe sebo megali noglolana, ‘Ho jine mëtlëla,’ kwe oneho bu seme habelë mëgëtanamene?’ Bu kë gali fëyeme gali mëlane? Bu onehome uli mëtletëmame nëgeme. Iniwa oneho bu melowene lamëtletla, “Jon bu Gotobë lowene mago gali të lotokweflebë homu.” ³³ Na bu Jisame gali metafu mëtëtatla, “Sebo, Jonme kë jine tëglëlebëme, lowene hana nëla.” Na Jisas bume gali tlome, “Bo mata sobobë takune tafu hana nëgetatëyome. Na bo kalëlego kë mago kë fa nogotlëbëme hana gali nëglëyome.”

12

Ebë wain taba liji nuju kë hwi motlolabë tëbo enënebë wafle gali

¹ Jisas, Juda life mago lotu letitabo home, wafle gali tletëme. Bu megali latle, “Ho bu wain taba, nuju mëta ola tle na lëglesì tle. Na bu life ha totle na fuluju yefi tle, wain taba liji kë mëta fëfe namëglame, bubë tu hi namëglekefëyame. Na bu akolalo, kë nuju mëta gliji tle, ho kë lo mëta sei namogowelëkeflame, ho tokli mëglalime. Na bu fli home gali tlome, ‘Sobo bobë wain taba nuju hwi elotëna. Na tokwafe liji mogwalëna, fliye sobobë na fliye bobë.’ Na kë ho hune totome na kakë lifewa tuju. ² Tokwafe, wain taba liji nigliji mëtle, bubë wege home, bubë nuju kë hwi moglotlabë ho belë jine tletëme, bubë hi wesibi kë nuju mago glo nalëgleme. Na bu tuju. ³ Kwe nuju kë hwi motlotlabë ho, bu belë kë tigusitëmebë home anisasana tëkle mëtëtagula na kë mago hehë mëtëkakëta. Na bu kë mago manawa latëglëbouwa.

⁴ Na ita nuju bolijaya, li home jine tletëme. Kwe kë enëne kë hobë eso labulewa mëtëtatla na bume tëbo mototla. ⁵ Na ita li home jine tletëme. Kwe bu kë home mogo nalë tëkle mototla. Na këme, bu feilawa home kë enëne belë jowa jowa jine tlëkefëmetëme. Na bu fli home tëtëkewa mëtla na flime mogo nalë tëtëke mëtla. ⁶ Na jowa howa tafa tle. Kë ho kë nëgebëye nuju bolijayabë bowene, na bume tako tole latletlemu. Na yawememu, boweneme, bubë nuju kë hwi motlotlabë ho belë jine tletëme. Bolijaya melowene latle, ‘Bu bobë nëbabë gali aholokwanewa moglolame.’ ⁷ Kwe bubë bowene alëge mëta mana asë tëkeke na nuju kë hwi motlotlabë ho bu blalo gëgali mëtla, ‘Ebë ho kë ligisibë ebë kë nujubë bolijayabë bowene. Tokwafe bolijaya gli lëglëna, kwe bu kë nuju bolijaya tafa lëgleme. Te, mana mogo nalë tëkle manotla na kë nuju seme lëbetëname.’ ⁸ Bu tisitëme na hohwë mëtllëla na mogo nalë tëkle mototla. Na mogo fa mototla na nuju mëglëbo elë tuku mëtëkaka.”

⁹ Na Jisas lotu letitabo home takune tlome, “Sobo habë lowene lalone, kë nuju bolijaya bubë nuju kë hwi motlotlabë home habelë logotomemene? Sobo aholo bo eto. Bu ligisina, bu kë home mogo nalë tëbo logotomeme. Na ita kë wain taba liji nuju fli home yo loglomeme, hwi namoglotlame.

¹⁰ Sobo Gotobë bogo mëta kë lëgëbebë gali hwi hana tlolone? Èye wahwi tlolo. Ebë gali metëbe latle,
 ‘Lo gliji ho, bu lo, anijina gliji mëtla. Na kwe bu li
 anijime meweniji lamëtla,
 “Tëbowa.”

Këme nêgeme, mëglëbo elë fo mëtetokwakëya.
 Kwe kë aniji mëglëbo elë kë fo
 mëtetokwakëyabë bu lale anijimu ebamë.
 Lo bulego kë aniji mëta lotle. Kë aniji jwa
 nêgena, kwe lo fli lëgleme.

11 Goto melë tēgleme nêgeme,
 kë wesibi këha këme fata lële.
 Sebo yafe hwi nololamu,
 lale wesibimu tlëna.”

12 Lotu letitabo ho bu melowene lamëtla, “Jisas
 seme wafle gali lëletënafe.” Këme nêgeme, bu
 Jisame ëjeha fa motlame. Kwe bu onehome uli
 mëtletëmame nêgeme. Na bu Jisame këme kile
 mëtla na bu mitliwaya.

*Bu Jisame takune motlola, “Ho takis baliti, Rom
 life mago eso ho, Sisarme, lalowa mëglëlamene o
 hanane?”*

13 Lotu letitabo ho, bu Farisi enëne fli na eso
 ho Herotbë wege enëne fliname, Jisas belë jine
 mëtlëma. Bu metole lamëtla, Jisame sogëname
 takune namoglolame na bu Rom life mago eso
 ho, Sisarme, tēbo gali nalogloleme. Kë tēbo gal-
 ime fwa bume këna so namëgëtatlame fene. 14 Na
 këme mutuja na gali motlola, “Tisa, sebo lowene
 nanëla, ju nêgali gali homufe na ju hobë tēbo
 loweneme na tēbo galime uli hana eletëme. Ju
 nêgali galimu tē etagule. Ju baliti musuna home na
 baliti musujwa home, lili gali hana gali tlagume.
 Weye. Ju iniwa home, jowa gali mefwa gali
 tlagume. Ju iniwa onehome, Gotobë lale anebo
 galiwa tē tētagutëme. Na ju habelë lowene lalene?
 Sebo takis baliti Rom life mago eso ho, Sisarme,

lalowa nëglëlamene o hanane? Këha lowene lalowa nëglamene o hanane?”

¹⁵ Kwe Jisas bubë sosogëname wafi lowene tletëme na bu kë enëneme megali tleme, “Sobo bome fëyeme su etanane? Sobo jowa baliti bome ehitëna, hwi nanoglëme.” ¹⁶ Na baliti mëtëhitla. Na Jisas takune tleme, “Ebë amtëtomba yalëbëne, na weniji yalëbëne?” Na këme gali motlola, “Ebë Sisarbëyo.” ¹⁷ Na Jisas bume gali tleme, “Sisarbë wesibiye, kwe Sisarme eglëlome. Gotobë wesibiye, kwe Gotome eglëlome.” Na bu kë gali aholokwane motlola na klelego memëtla.

Sadyusi enëne, Jisasmë, lebo enëne huhuju mëglabëme, takune motlola

¹⁸ Na këme Sadyusi enëne Jisas belë mitisiya. Kë enënebë lowene metëbetëmelatle, “Lebo mëgebëyabë oneho, hana huhuju mëglame.” Na këme Jisasmë takune motlola, ¹⁹ “Tisa, ëtani, Moses ebë gali meyahi latletëna, ‘Ho nëba jwa lebo lëgëbena, na bubë mëse sei ju mana tafa eleme, kwe ita bolijamo sei lëlëme, na nëbaneni lëlelëme. Na kë nëbale, lebo kë tëglebë hobë wenijina mëtabetla namëglame. Na bu kë hobë nëbaleha tafa namëglame, na lebo kë lëgëbebë hobë weniji hana te lëgletleme na aholokwana hana ti mëglame.’

²⁰ Ètani, ho li tobali ita jowa bolijamonime kënji tlebime. Bolijaha afina mëse sei tlë na kwe bolijaha nëba jwa gli tle. ²¹ Këme nëgëme, ita kë sei ju bolijamo sei tlë, na bu mata nëba jwa gli tle. Na ita kë sei ju tafa tle ita li bolijamo sei tlë, na bu mata, melatle, kë fenene. ²² Bu iniwa bolijamoni

melamëtla, kë seijume fwa fifiji mëtteleya na iniwa nëbale jwa gigli mëtla. Na tokwafe kë mëse, bu mata, gli tle. ²³ Na sebo jume takune nëlëyo. Tokwafe gigli kë mëglabë oneho huhuju mëglana, kë mëse fëye home tafa eglletmene? Ju wafi lowene ele, bu këniiji mitlibëya, tobali ita tële bu kë mëseme iniwa sei mëtleya.”

²⁴ Na këme Jisas bume gali tlome, “Sobo Gotobë bogo mëta kë lëgëbebë gali na Gotobë afutuku lowene sle hana eletelo. Këme nëgeme sobo yaya lowene këme elo. ²⁵ Tokwafe, gigli kë mëglabë oneho huhuju mëglana, kë lebo enëne, one hana sesei mëglame. Weye. Bu heven life mago ensel fene mëtabëya, bu one sesei jwa mëglame.

²⁶ Na eli, bo lebo enëne huju mëglabë gali të nëgetatëyome. Sobo Mosesbë bogo mago yahi hwi hana tlolone? Èye wahwi tlolo. Kë gali melë lëgëbelalële. ‘Ahuju, ti abo mëta u tle, kwe kë ti abo koko hana tëbe. Moses bu kë hwi tlole na Goto ahoju kë u tëglebë ti abo mëta tètabe na bume gali telulubakle, “Bo blijafujunibë Goto mana ekë tafa nelë, Abraham, Aisak, na Jekopnabë.”’ ²⁷ Gotobë lowene melë lëgëbetlëlalële, ‘Kë aomalë ho wagigli mëtla, kwe amtëtomba mana mëtabëya, na bubë Goto mana ekë tafa lëletëme.’ Ebë Goto kë nëgebë lebo enënebë Goto nane. Weye. Mana kë tafa mëglabë enënebë Goto. Sobo melowene kë egelobë, ‘Lebo enëne hana huhuju mëglame.’ Kë yaya lowene lëbetëyo.”

Gotobë lale tafa sle galimu habelëne?

²⁸ Gotobë tafa sle gali lowene sle lëgletlebë ho li këme tètabe. Na bu Sadyusi enëne Jisasna kë gëgali

mëtlogwayabë gali aholokwane tlole. Na bu melowene latle, “Jisas bume lale tafu lalëtatëmefe.” Na bu Jisame këme takune tlole, “Gotobë fëye tafa sle gali blo lotomene, iniwa tafa sle galibëme.”²⁹ Na Jisas bume tafu tëtatëme, “Gotobë lale tafa sle gali kë lëgëbebëye melë, ‘Israel life mago ho sobo aholo bo eto! Goto buwa sebobë tako letitabo lëtabetëna. Sebobë li Goto hanane lëtabe. Jowa Gotowa lëtabetëna.’³⁰ Sobo Gotome anisasana tole egletelomemu, lowenena ini tolewa egletelomemu.’

³¹ Na li lale tafa sle gali kë lëgëbebëye melë, ‘Ju iniwa onehome anisasana tole egletëmeme, jume fene tole ele.’ Fli tafa sle gali bu kë tële tafa sle galiha hana mëbe. Kë telë tafa sle gali bu fli tafa sle galime boblo lamotome.”

³² Na këme Gotobë tafa sle gali lowene sle lëgletlebë ho Jisame gali tlole, “Tisa, ju gali kë tafu etatenëbë lalowamu. Ebë nëgali, Goto buwa tako letitabo lëtabe. Na li Goto hana lëtabe. Jowa Gotowa tafa lële.”³³ Sebo Gotome anisasana tole nëgletlamemu, lowenena iniwa tole nëgletlamemu. Na sebo iniwa onehome anisasana tole nëgletëmame, seme fene tole nëla. Kë tële anebo gali nëgehwyëyana na esogo nëgletëmame ebë lalemu. Kwe Gotome afabo kë ahøjume ahøjume nëglekëfëtlabë lowene na iniwa wesibi Gotome kë nëglëlabë lowene ebë laleha.”

³⁴ Jisas kë home aholokwane tlole na melowene latle, “Lale tafu lalotlefe.” Na Jisas bume gali tlole, “Ju Gotome lowene sle egletleme nounou lale, na Goto jume eso home tafa lëgletëme nounou lalëlemu.”

Na bu Jisasme li takune, takune moglolabëme uli memëtletla.

Jisas onehome takune tlome, Goto kë aniji toglolebë hobë galime

³⁵ Jisas tako lotu lo lifeku mëta tafa tle na bu gali kë mëta të têtatëme. Na bu megali latlome, “Gotobë tafa sle gali lowene sle mëgletlabë ho bu megali lamëtla, ‘Goto bume kë aniji toglolebë ho, onehome nëno nalëgleme, kë ho bu Devitbë bosemle.’ Sobo habelë lowene laletelone, bu kë gali fëyeme gali mletlane? ³⁶ Ètani Gotobë Amtëtomba Devitme lowene tlële na Devit bu kë lowene megali latle,

‘Goto, bu bobë tako home megali lalolole,

“Ju bobë tobamu toba elë tafa egletenëme

na ju bona onehome eso home tafa nëletemome.

Sebo onehome mana tafa nëlelëmome

na bo jume kë wame mëglëyobë home boblo nogotomëme

na bu jubë gali hana boblo mëtome.”

³⁷ Devit kë aniji toglolebë home mefë latotle, ‘Bobë tako ho.’ Na bo some takune nëlëyo, Gotobë tafa sle gali lowene sle mëgletlabë ho, mefëwa fëyeme mototlane, ‘Kë ho Devitbë bosemle,’ kwe bu mefë jwa fëyeme mototlane, ‘Devitbë tako ho?’ Bo some gali nëlëyo, bu Devitbë bosemle kwe tako home tètabe. Këme nëgëme, Devit bu tako ho fë këme totle.” Na kë feilawa oneho buna kë mëtëtabëyabë, Jisabë gali fleflesuna aholokwane motlola.

Gotobë tafa sle gali lowene sle mëgletlabë ho tëbo lowene esogo mëlelëkefla

³⁸ Na Jisas bume okokwe tlome na megali tle, “Sobo Gotobë tafa sle gali lowene mëgletlabë home ululu egelome. Sobo bubë lakale asa esogo eelêtemo. Bu memelë lamla, heletanëno ëho mehwëa na iniwa onehobë naba lime asë mëbebokwaka. Oneho bu melowene namëgletëmame, ‘Bu lale letitabo enënefe.’ Na bu oneho këme kë tafa mëglabë lifeku mëta asë mëglana, bu metole namëgletëmame, oneho bume megali namoglomame, ‘O letitabo ho. Lale klijimu.’ ³⁹ Bu lotu lome tafa mëglana, bu metole lamla, onehobë naba li mëta, letitabo ho këme tafa mëglekefëyabë tafa labume tafa mlame. Na tako hi olëna, bu metole lamla, onehobë naba li mëta, letitabo ho këme tafa mëglekefëyabë tafa labume tafa mlame, oneho bu melowene namëgletëmame, ‘Lale letitabo enënefe.’ ⁴⁰ Bu seiju oneme sosogëna moloma na bubë iniwa wesibi manawa mëglëma namëglame. Na bu memelë lamelekefëya, onehobë naba li mëta, Gotome feilawa gëgali mëlelëla, oneho bu melowene namëgletëmame, ‘Lale letitabo enëne fe.’ Bubë tëbo lowene këna lëlamu motla. Tokwafe, Goto fli enëneme tëbo logotomena, kwe kë enëneme tako tëbo logotomememu.”

Wesibi jwa mëse bu baliti Gotome tlële

⁴¹ Jisas, baliti Gotome këme sisike melekefëtlabë bokis li mëta tëtabe, tako lotu lo mëta. Na bu onehome hwi tlome, bu baliti Gotome kë bokis mëta sisike mëtletla. Na feilawa oneho bu feilawa baliti sisike mëtla. ⁴² Na kwe wesibi jwa seiju mëse tisi. Na bu baliti tokwëtokwë tèle sike tle. ⁴³ Na Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë home

gali telokwakëme. Na bu mitisitla na gali tlome, “Sobo kë mëseme hwi elëkakëyo. Bo some nëgali nanëläyo. Fli oneho bu kë bokis mëta feilawa baliti sisike mla, kwe Goto kë wesibi jwa seiju mëseme melowene lalëletë, ‘Bu feilawamu baliti sike ele.’⁴⁴ Fli oneho bubë feilawa baliti mëtëbetëme kwe tëlewa sike mëtla na fli mana mëtëbetëme. Kwe kë seiju mëse bu baliti iniwamu tlële, fli hana mëtëbetë. Na tokwafe hi wesibi fëye balitina glo eglemene? Hanane mu. Bubë iniwa baliti wayawe tolë.”

13

Jisas bu melëme gali tle, “Gotobë tako lo tëbo lëgletleme”

¹ Jisas na bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona, tako lotu lo mago metëkaklija na mana bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho li gali tlole, “Euowe, Tisa, ju hwi elome. Anijina kë gigliji mëtlabë lo bu lale klisomu. Bu aniji tatakomu na lale klisomu.”

² Na Jisas bubë gali tafu tëtatlë, “Bo sobo, lo kë hwi eglomobë gali, të nëtatëyo. Tokwafe bu ebë iniwa lo yaye mogotomame. Fli aniji matawa hana mëgëbëme. Weyewa. Iniwa sisike mëkakame.”

Jisas bu megali latle, “Tokwafe tëbo olë folokokwëme”

³ Na bu Oliv ti fatiniwa motokwala. Na Jisas kë fatini lufu mëta tafa tole na tako lotu lo hwi tëtelokwakle. Na Pita, Jems, Jon, Andruna buwa bu belë mitisitla, na takune motlola, ⁴ “Ju seme gali enona. Gotobë lo yayeime, kë gali toglonabë gali, habenalë fata lëglemene? Sebo fëye wesibi afina

hwi noglomamene na këme lowene nëlame, ‘Hai, kë olë nounou ekë lële.’”

⁵ Na Jisas bubë gali tafu têtatëme, “Sobo ululu slewa saelo. Ho some sogëna möglëyolime. ⁶ Unina feilawa ho migisiyame na sogëname gali mlame, ‘Bo kë nëgebë kwe Gotobë life mago ho, one-home nëno nëgelëbë ho.’ Na bu feilawa onehome sosogëna mlagumame.

⁷ Na tokwafe, sobo tako wame mëglabë gali aholokwane egelona, na li life elë wame gali fafa mogotlabë gali aholokwane egelona, klelego asa elo. Kë wame kwe melëmane, kwe ebë life tëbo lëglebë olë mana lebokwetle. ⁸ Li life li life mago ho, li life hona momogli mëtayame. Na li life li life nano ekoujamëme. Na li life li life mago oneho, foneme gigli mokoujame. Kë wesibi bu tokwëtokwë eliliha, mëse nëba amlebo fene fale etamë. Kwe tokwafe tako elili fa mëtagulame.

⁹ Kë olëna, sobo ululu sle saelo. Sobo bome fwa lowene sle egletëname nëgëme na bu some bubë letitabobë toba elëme mëglelujome. Na bu some lotu lo mëta têtëke mëgelulame. Na bu some gavman ho belë na eso ho belë sei mugujelëyome. Na kwe sobo Gotobë lale gali të eoutatemome. ¹⁰ Bu Gotobë lale gali iniwa lifeku mago one-home afina të mëtatëmame na yawe olë mana fata lëleme. ¹¹ Bu some fafa mëglana, na hobë gali aholo bo lëgëtabë ho belë mëlelujona, sobo uli asa elo na melowene asa elo, ‘Sebo habë gali nëglamene?’ Weye. Iniwa gali, Goto some kë olëna kë lëglëyobë, të etlome. Sobowa të egotlome nane. Weye. Gotobë Amtëtomba lowene lëlëyome na kë lowenena të etatemome. ¹² Wali ho,

fli home melëkei melëmame, bolijahanime mogo nalë tëbo namotomame. Na wali bolijaya mata bubë nëbaleme kë fene, melë mogotomame. Na wali nëbale bubë botaname bolijayaname wame molomame na wame home melëkei melëmame, mogo nalë tëbo namotomame. ¹³ Sobo bome lowene sle eglëtename nëgeme, iniwa oneho some këme gëglë mëgletëyome. Kwe ho bome fwa esogo lëglenënëna na bubë gli olë nëgena, bome mana esogo lëglenënëna, Goto bume no lëglëleme.”

Tëbo wesibimu fata lëgleme

¹⁴ Na Jisas ita gali tlome, “Tokwafe sobo mehwi egelome, afefi life mëta home tëbo logotomebë wesibi fata lëgleme. Ho ebë gali hwi loglolena, lowene sle salëletle. Na kë olëna, oneho Judia lifate mëta kë tafa mëglabë, bu fatinina tabo elë matlebouja. ¹⁵ Na ho lo sebatu mëta lëtabena, bu lowa bubë wesibi glome asa malëkaklu. Weye. Lëglëbouwa malële. ¹⁶ Na ho nuju mëta lëtabena, bubë lowa ëho glome asa maluju. Matëbe. Lëglëbouwa malële. ¹⁷ One, kë olëna, nëbale imonabë na one nëbale kolëbo nabë, bo bume tako maninibo nanëletemëmu. Masiwafe, bu habëna mëglënboujamene? ¹⁸ Sobo Gotome këme gali eglolome, haliji tu olëna kë wesibi fata jwa nalëgleme. ¹⁹ Kë tëbo olëna tëbo tafamu lëgëbeme. Këha hobota ëtani hana fata tletëme. Ètanimu, Goto iniwa wesibi blëge totomebë olëna, këha tëbo wesibi hana tëbe. Na ëje mata, këha tëbo wesibi hana lëbe. Na tokwafe këha tëbo wesibi hana lëgëbeme. ²⁰ Goto bu kë tëbo olë lëkle jwa logotlebë kwe iniwa oneho tëbo miglitayame fene. Goto fli

onehome melowene latletëme, ‘Bo ebë onehome waaniji tlomë, bu bobëmufe.’ Na bu kë onehome maninibo tégletëmeme nëgame na bu kë tëbo olë këme lëkle totle.

²¹ Kë tëbo olëna, ho some megali lëglëyona, ‘Hwi elo, Goto onehome nënome kë aniji toglolëbë ho, ekë lëtabe,’ o bu megali lëglëyona, ‘Hwi elo bu ekë tafa lule,’ sobo bubë gali asa aholokwane elolo. ²² Fli ho migisiyana sogëname megali mëglame, ‘Bo ekë, Goto onehome nënome kë aniji toglonebë ho.’ Na fli ho mata sogëname megali mëglame, ‘Bo Gotobë gali nëgehilëbë ho, bo ekë.’ Na bu Gotobë afutuku fenene, klelegowa wesibi melë blëge motometëmame. Oneho bu meweniji namëglame, ‘Kë enëne Gotobë life mago enënefe.’ Na bu feilawa onehome sosogëna mlagumame na metole lamëtla, Goto bu kë aniji toglomebë onehome mata, sosogëna mlagumame fene. ²³ Këme nëgame, ululu sle saelo. Bo some iniwa wesibi, unina mefata mëglebëme, wagali nëlëyo.”

Unina Gotobë life mago ho ligisime

²⁴ Na Jisas ita gali tle, “Kë tëbo olë yawe lëkakeme na mana kliji yemena u jwa mëgleme. ²⁵ Na sëgetoba matafa mago luklu mëleme na mitigome. Na iniwa matafa mago wesibina lili mëleme na tëbo mëleme. ²⁶ Na kwe, bo, Gotobë life mago ho, bo oloba nagi netujulëme. Na bobë tako lolokwënena, na tako kliji elulego fenene këhana iniwa nigisime. ²⁷ Na kë olëna, bobë enselme jine nëbelëkakëmëme. Na Goto kë aniji loglomebë onehome loloko mëtagujayame. Na Gotobë onehome

iniwa life mago nëno mokoujame. Matafana, lifena këme tou mëglebë mago.”

Sobo binibwe time lowene sle egletemome

²⁸ Jisas ita gali tle, “Sobo binibwe time lowene sle egletemome. Bubë laba luklu lëglena na tahweji foke lëglena sobo këme lowene elome, ‘Ebë wanagli tei fe.’ ²⁹ Kë fenene. Sobo kë tēbo olë hwi eglolona, sobo melowene naegletelome, ‘Bo nigisibë olë nounoumu lalële.’ ³⁰ Bo some nēgali nanëlëyo, fli oneho bu ebë olëna kë tafa mëglabë, bu mana mëtabëyame na kë iniwa tēbo wesibi mana fata mëgleme. ³¹ Lifena matafana tēbo mëgleme, kwe bobë anebo gali unaunalëme melë lëgëbekëfeme.”

Ho liha bo këna nigisibë olë lowene hana lëletle

³² Jisas bu ita gali tle, “Ho liha bo këna nigisibë olë, lowene hana lëletle. Heven life mago ensel mata lowene hana mletla. Na bo, bubë bowene, mata lowene hana nëletelë. Aya buwa lowene lëletle.

³³ Bobë nigisibë olë, sobo lowene hana eletelome nēgame. Këme nēgame sobo ululu sle saelo na walena satafa elo. ³⁴ Bo nuguwibë na ita nigisibë, ebë ho bubë lo kile lëglebë fenene na li lifewa luju. Bu bubë mëta kë wege mëglekefëyabë home afina gali tlome, ‘Bobë wesibi sahwi elokwefëmetëna.’ Na bu wege bwa bwa tlëwagume. Na bubë lo mëta kë sei lëglëkeflebë home gali tlole, ‘Bo nigisibë olëme, ju walena satafa ele.’ ³⁵ Na sobo mata mehwi egletëname, kë ho fene hwi lële. Bo lo bolijayaha ho. Na sobo bobë nigisi olëme lowene hana elo. Bo fole olëna nigisimenawa o

olobalë nigisimenawa o taboklë nigisimenawa o klabë kuna nigisimenawa. Sobo kë olë lowene hana eletelo. ³⁶ Bo hokweinawa nigisina, na bo some nina hwi noglokwakijona, kwe kë lale nane? Weye. Kë tēbomu. ³⁷ Ebë gali, kë gali noglëyobë, bo iniwa onehome gali nolomë. Sobo sagli elolome na mana walena satafa elo.”

14

Lotu letitabo ho, gali fa mototla, Jisame mogo nalë tēkle namogotlame

¹ Tële olë mana mëtebokwe na Israelbë afenëbobë tako lotu olë mana folokoke tēmeme. Israelbë afenëbo bu kë olëna, Goto ëtani bolijafujunime këna tēgaitamebë olë na Isip lifate këna kile mëtēglabë olë, lowene mëtlekefëtla. Na li lotu olë, bu sēse wesibina afulu jwa mëglabë bletë nage hi mëtlekefëya. Na lotu eso enëne na Gotobë tafa sle gali lowene sle mëgletlabë enëne bu kë olëna blalo gēgali mëtla, “Sebo Jisame hwelutuwa habëna fa nogotlamene na mogo nalë tēkle notlame. ² Sebo kë wesibi, Juda life onehobë tako lotu olëna asa manotla. Sebo tako lotu olëna melë nēglana kwe oneho tako wame huju mogotlame.”

Mëse li, lëkaluwa tu Jisabë eso mëta wë eotatle

³ Jisas bu Saimonbë lo mëta tafa tle, Betani life mëta. Ètani, Saimonbë ato juba jubawa tēgēbetlena na Jisas sle totle. Na Jisas bu masei li mëta tafa tle. Na mëse li mana tisi. Na bu lale lëkaluwa tu aniji botolona tehitle. Kë tubë baliti feilawamu. Na bu kë botolobë ëfo tika totle na lëkaluwa tu Jisabë eso mëta wë totatle. ⁴ Kwe fli ho kë tafa mëtlabë, bu hwi motlola na witi mëtla, na blalo gēgali mëtla, “Bu kë

lale lëkaluwa tu blawa fëyeme wë etatlene? ⁵ Sebo kë lëkaluwa tu li hona balitina hihijikame nëglëlana kwe sebo 300 baliti këniji glo nëglame na kë baliti, baliti jwa home nëlëmame.” Na bu kë mëseme wame gali motlëya. ⁶ Na kwe Jisas gali tlome, “Matëbe. Bume asa gali elëyo. Bume fëyeme wame gali elëyone? Bu bome slemu latanëyo. ⁷ Baliti jwa enëne, sobona unaunalëme tafa eglekefome. Na sobo agaitamome tole egletemona, lalowa egaitamome. Bo kwe sobona unaunalëme hana tafa nëglame. Bo sobona tafa jwa nëglana habëna egaitanamene, ebë mëse ëje fene aitanë? ⁸ Ebë mëse wesibi melë kë egëtatënëbë këwa melë tei etle. Bu melë, bu lëkaluwa tu bobë eso mëta wë eotatenë na bobë ato kë tuna matëmatëme nëgebëbëme sagli elëtenë. Bo some nëgalimu nanëlëyo. ⁹ Bu tokwafe iniwa life, Gotobë lale gali të mëtagulana, kwe bu mëse kë wë tëtatlëbë galime të namëtakefëtëyame na bu këme lowene namëgletëyame.”

Judas lotu eso home gali sle tëtatëme, “Bo some Jisame yo noglëyome”

¹⁰ Kë nalëwa, Judas Iskariot, bu lotu eso home tujutëme na gali tujuwelëme, “Bo tokwafe Jisame yo noglëyome.” Judas bu we ita telë Jisasbë lowene esogo mëglelëtlabë ho, bu mago li. ¹¹ Na lotu eso ho bu kë gali aholokwane mëtla na maninibona sle memëtla. Na bume gali sle motlola, “Sebo jume baliti nëglëyome.”

Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona hi mëtla

¹² Na sëse wesibina afulu jwa mëglabë bletë nage kë hi mëtlekefëyabë olë wafolokoke. Kë olëna

bu afeku sipsip kleli tètëkle mètëtakefëya na hi hi mëtla. Goto bubë bolijafujunime kë taitamebë olëbë lowene namëgletlame nëgeme, bu sipsip kleli këme tètëkle mètëtakefëya. Na Jisasbë lowene esogo mëglelëtlabë ho, bume gali motlola, “Sebo kë tako hi wesibi fëye lo mëta sle nogotomamene, Goto sebobë afuninome kë tégaitamebë olë lowene nanëgletlame?” ¹³ Na Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho tlemalëme jine tlëme na gali tlome, “Sobo lifate takowa eyeumo. Na tu kë lëgehulebë ho some alëgeme esune lëglëyome. Sobo bume nagi elëkaklome. ¹⁴ Bu lowa lëkakluna, sobo mata saekaklujo na kë lo bolijaya home megali elujololome, ‘Tisa bu megali lalële, ‘Hi lo hametane? Na bo na bobë lowene esogo mëtletëtë nabë hona kë hi lo mëta, sipsip kleli hi nanëglelëmëme, Goto bu sebobë afuninome kë taitamebë olë lowene nanëgletlame.” ¹⁵ Na kwe bu some nogowelë kë logobebë lo lebotane lëgëtatëyome. Kë lo bu maseina, tafa labuna, na bu këna iniwa wasle totome. Na sobo kë hi lo mëta sebobë hi wesibi sle etomome.” ¹⁶ Na kwe kë lowene esogo mëtletëtëlobë ho mëtëyeu. Na bu lifate takowa fwa mutulo, na bu iniwa wesibi hwi motlomo, Jisas fene gali tlome. Na bu hi wesibi sle mutujetomo. Na bu Jisas belë ita mëtëyeu.

¹⁷ Na taboklë, Jisas bubë we ita tële lowene esogo mëglelëtlabë home tlesume. ¹⁸ Na bu masei labu li mëta tafa motokouja. Na mana hi motokouja na Jisas mana gali tlome, “Bo some nëgalimu nanëlëyo, ho li, sobona kë tafa egelobë, bome wame home yo loglomeme. Kë ho bu bona ekë hi nelo.” ¹⁹ Na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho këbë gali yafe

aholokwane motlola na kwe bubë lowene mëta sle hana tletëme na witina tafa mëtla. Na jowa jowa ho bume takune motlola, “Ju bomeha gali elene?” ²⁰ Na Jisas gali tlome, “Kë ho bu sobo we ita tële hobë ku mëta kë lëtabetëyo. Kë ho bu bona weife hi nelo. Bo buna bletë nage, hi wesibi tu mëta weife fuflu notomo. ²¹ Ètani, bu Gotobë bogo mëta meyahi lamëtla, ‘Gotobë life mago ho, bu gli lëgleme.’ Na bo, Gotobë life mago ho, bo gli nëgelëme ekë, Gotobë bogo fene gali tla. Masiwafe, bome, Gotobë life mago home, wame home kë yo loglënëbë ho, bo bume tako maninibomu nanëletelëfe. Tokwafe bu tëbo liglitamemu. Bota kë home fata jwa egotlebë kwe ebë lalowamu.”

Jisas bu bletë nage na wain taba liji tu bubë lowene esogo mëglelëtlabë home tlëme

²² Bu mana hi motokouja na Jisas bletë nage fa totle, na Gotome fleflesu gali tlole, na fufu totle na bubë lowene esogo mëglelëtlabë home satëtagutëme. Na gali tlome, “Sobo hi elo, ebë bobë ato.” ²³ Na bu wain taba liji tuna kabo fa tëtatëme na Gotome lale galimu tlole, na mana tlëme. Na iniwa kë kabo mago hi motokouja. ²⁴ Na Jisas gali tlome, “Ebë bobë wino. Bobë wino kë lugujubë, feilawa onehome lëgaitame nalëgleme. Bobë wino kë lugujubë këme lélekujü tle, Gotobë gali nëgali galimufe na Goto bu melë lëgleme bu ètani fene gali sle tle. ²⁵ Bo some nëgalimu nanëlëyo, bo wain taba liji tu eli hana hi nëgelëme. Kwe tokwafe, Goto bu onehobë eso home kë tafa lëgletëmebë life mëta fwa, bo tiho wain taba liji tu mana hi nëgelëme.”

²⁶ Na kwe bu Gotobë fleflesu sawa jowa fë mëtëtaya, na bu lifate tako kile mëtla na Oliv ti fatiniwa mutuja.

Jisas megali latle, “Pita bu bome kë lowene lëgletenëbë lowenebëme able lëgleme”

²⁷ Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë home megali latlome, “Sobo tokwafe bome ulime kile egëtaname. Goto, bubë bogo mëta megali tëgleme nëgëme, ‘Bo sipsip kleli lëglëme home mogo nalë tëbo nogotlëme na sipsip kleli ulime mëglënëboume.’ ²⁸ Kwe bo gli nelëme na huju nelëme na bo afina some Galili provinswa noutatëyome.” ²⁹ Pita bume gali tlole, “Kë enëne jume kile mëgëtona, kwe bo jume hana kile nëgëtëmemu. Hanane mu.” ³⁰ Na Jisas bume megali latlole, “Bo jume nëgali gali gali nolë, eli klabë, kakalo tëlafe huju jwa lëglëna, ju bome kë lowene egletenëbë lowenebëme aowafe able eglomeme.” ³¹ Kwe Pita Jisame anisasana gali tlole, “Bo juna ko nëgelona, bo jume kë lowene nëgletëbë lowenebëme hana able nëgelëme. Hanane mu.” Na bubë iniwa lowene esogo mëglelëtlabë ho mata megali motokouja, Pita fene gali tle.

Jisas bu Getsemani nuju mëta Gotome gëgali tlelële

³² Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë hona nujuwa fwa mutula. Kë nujubë weniji Getsemani. Na Jisas bume gali tlole, “Sobo emëta tafa elo. Bo Gotome gëgali nanëglelële.” ³³ Na bu Pita, Jems, Jonname tlelume. Na bubë lowene mëta tako hobota fata tletle na tutune tle. ³⁴ Na bume gali

tlome, “Bo tako hobota nanëlëyo. Kë tako hobota lowenebë bome tako boblo laletanë. Sobo ni asa ebo, emëta hwina tafa elo.” ³⁵ Na sogë fewa təkake. Na life mëta latitigowa na Gotome gëgali tlelële. Bu metole latle, ebë enisusu na tëbo wesibi bume kë migisitlebë, bume sigli namogotleme fene. ³⁶ Na bu Gotome megëgali latlelële, “O aya. Ju iniwa wesibi melë lalowa egotomeme. Na bo metole nanelë, ju ebë tëbo wesibi bome kë migisitenëbë, bo mago sike ekaketenë, na bome migisitenë jwa namëgleme. Kwe ju bobë tole asa esogo elelëtenë. Weye. Matëbo. Jubë tolewa esogo eglelëleme.”

³⁷ Na Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho aomalë betelë tujutëme. Na bume nina hwi tlome. Na Saimon Pitame takune tole, “Pita, ju fëyeme ni ebene? Ju tako tafa hana ele na hokweinawa fëyeme ni ebene?” ³⁸ Sobo ni asa ebo. Tafawa elome na Gotome gëgali elelëlome. Satan some su lëgëtolime, sobo tëbo lowene esogo jwa nae-glelëlome. Sobobë lowene lalowa lëbeteyo kwe sobobë ato mogowa lëbetëyo.”

³⁹ Na Jisas bu ita tuju na bu Gotome ita gëgali tlelële, otome fene gëgali tlelële. ⁴⁰ Na bubë lowene esogo mëglelëtlabë hobëtelë ita tisitëme, na bume nina hwi tlokwakime, bu tako nilafalemu memëtla. Na Jisas bume huhuju totome, na bume tiniji na hwë memëtletla na lowene mëtla, “Habë gali noglolamene?” Bu ni mëtëbeyame nëgeme. Na Jisasmë hwiwa motlola.

⁴¹ Tokwafe Jisas aowafeme tisitëme. Na bubë lowene esogo mëglelëtlabë home gali tlome, “Sobo itaita fëyeme ni ebekefone? Tatei! Bo, Gotobë life mago ho, bu bome tëbo lowene esogo mëglelëlabë

home yo loglomebë olë, ekë folokoke. ⁴² Hwi elo. Bome yo loglomebë ho ekë fata lële. Sobo huhuju elo na bu belë nuguja nanëglame.”

Judas Jisame wame home yo tlome

⁴³ Jisas mana gëgali tle na Judas mana tujutëme. Judas, ebë Jisabë lowene esogo lëglelëtlebë ho li. Jisabë lowene esogo mëglelëtlabë ho këniji, we ita tële. Na feilawa ho Judasna mitisiya. Na bu kosina, atobeilana mëtehweija. Na lotu lo mëta wege mëglabë eso enëne na Gotobë tafa sle gali lowene sle mëgletlabë ho na lotu letitabo ho, bume jine mëtelëkakëma. ⁴⁴ Èbame, Jisame yo gali kë loglomebë ho, bume megali latlome, “Bo tokwafe some melë lëlekuju nëgletëyome. Bo ahino mëta momotlë notlëme na sobo mehwi elome kë ho, ebë Jisas. Sobo kë home fa etlome na kiki sle etlome na elelulome.”

⁴⁵ Na ebë olë Judas tisi, na Jisas belë hokweinawa tujutle, na gali tlole, “O Tisa.” Na bume ahino momotlë tletle. ⁴⁶ Na bu Jisame fa mototla na kiki mototla.

⁴⁷ Kwe li ho, kë mëta kë tiglìbebë, bu Gotobë lo mëta wege mëglabë eso hobë, wege hobë aholo kosina sika metëtatlë. Na aholo life mëta latitigotlewa. ⁴⁸ Na Jisas bume gali tlome, “Sobo kosina atobeilana bome fame fëyeme esijone, tokli home fame fene mutujutla? ⁴⁹ Iniwa olë, bo tako lotu lo mëta kë tafa tëglekëfebë na onehome gali kë të tëgëtakefëtemëbë, sobo bome mana fa tëtana jwa fëyemene? Kwe matëbe. Gotobë bogo mago gali metëgëbetenë watle, kë nëgali galimu lëgëbeme.”

⁵⁰ Na Jisasbë lowene esogo mëglelëtlabë ho iniwa ulime lamëtlënëboujawa.

Falake ho latlëboukakuwa

⁵¹ Na falake ho, tatiwa lablab ëhowa kë sabu togotlebë, Jisame nagi esogo tlagile. Na bume yafe fa mototla, ⁵² kwe bu kë tatiwa ëhowa kile təkake na flatabowa latlëboukakuwa.

Jisame hobë gali aholokwane mëglabë letitabo home tetahë mëtlëma

⁵³ Jisame kë fa mototlabë ho, lotu lo mëta wege mëglabë enënebë eso hobë lowa mëtlelula. Na lotu lo mëta wege mëglabë eso enëne, na letitabo enëne, na Gotobë tafa sle gali lowene sle mëgletlabë enëne, iniwa loko mëtlelëya. ⁵⁴ Na Pita, Jisame nagi nagiwa esogo tlagule. Na bu lotu lo mëta wege mëglabë hobë eso hobë lo li mago lëglesli elë təkaklu. Na bu lo mëta kë sei moglokweflabë hona tafa mëtla na ahojume satle.

⁵⁵ Lotu lo mëta wege mëglabë eso enënena hobë gali aholokwane mëglabë letitabo ho, fli onehome, gali tuku mëtletëma, “Sobo Jisasbë tēbo lowene hwi eglotelona, kwe sobo esijome na kë galibë tē etatëname.” Bu metole lamëtla, Jisame so mëtatlame na bume mogo nalë tēkle namogotlame. Kwe oneho bu gali tē sle hana mëtëtatla. ⁵⁶ Feilawa ho bume sogëna gali so mëtëtatëma, kwe bubë gali bwa bwa lowene mëta tēbetëme na jowa lowene mëta hana tēbetëme. ⁵⁷ Na fli ho bu Jisame gali meso mëtëtatla, ⁵⁸ “Sebo waaholokwane tlola, bu megali latle, ‘Bo ebë tako lotu lo, ho tobana kë gliji mëtlabë, yayei nogotlëme. Na bo aona olënawa li gliji nëgelëme, kwe bo tobana hana gliji nëgelëme.’”

⁵⁹ Kwe kë gali bu kë gëgali mëtlabë, bu mata bwa bwa lowene mëta gëgali mëtla na jowa lowene mëta fwa hana gali mëtla.

⁶⁰ Na lotu lo mëta wege mëglabë enënebë eso ho, bu hobë gali aholokwane mëglabë letitabo hobë li mëta tlibe na Jisame takune tlole, “Kë enëne jume so namëtatëyo. Ju bume kofaya gali gali eglome jwa fëyemene?” ⁶¹ Kwe Jisas mogweliha latiglibewa na bume gali hana tafu tëtatëme.

Na lotu lo mëta wege mëglabë enënebë eso ho bu bume gali tlole, “Ju ebë ho kë nëgebëne, Goto jume kë aniji toglëbë, onehome nëno naeglemene? Ju kë hone? Ju lale Gotobë nëbane?” ⁶² Na Jisas gali tlole, “Bo ta kë hofe. Na tokwafe, sobo mehwi egloname, bo, Gotobë life mago ho, bo tako kalëlegona Gotobë tobamu toba elë tafa nëgelëme. Na bo heven life mago oloba nagi nëgetujulëme.” ⁶³ Na lotu lo mëta wege mëglabë enënebë eso ho bu Jisasbë gali aholokwane tlole, na bubë ato mago ëho kaka totle, bu Jisasbë galime hobota tëgletleme nëgëme. Na bu gali tle, “Sebo fli enëneme hana gali noglomame, seme kë hobë tëbo loweneme gëgali namëglame. Weye. Matëbemu. ⁶⁴ Sobo bubë gali waaholokwane tlolo, bu megali latle, ‘Bo Goto fenene.’ Kë gali tëbomu. Bu Gotome tëbo gali latlole. Na sobo habelë lowene lalone, sebo habelë nogotlamene?” Na iniwa anisasana jiyakle mëtla, “Bu tëbo lowenena ho, gli malële.”

⁶⁵ Na fli ho bume nagutabana kokose mëtlëla. Na bubë naba ëhona lamu mototometla na bume mana tëkle mototla na takune motlola, “Ju iniwa wesibi lowene egletëmena kwe ju seme gali

elona, jume ya tëkle lètane?” Na lo mëta kë sei mëglëkeflabë ho bume mata tëkle mototla.

Pita bu Jisame kë lowene lëgletlebë loweneme aowafe able lëgleme

⁶⁶ Pita lo li mago lëglesu tabo lifeku mëta mana tlibe. Na lotu lo mëta wege mëglabë enënebë eso hobë wege mëse tisi. ⁶⁷ Na bu Pitame hwi tlole, ahøjume sa tle. Na kë wege mëse bume hwi sle tlole, na gali tlole, “Ju mata, Nasaret life mago Jisasna, kë tafa tëgelobë ho li.” ⁶⁸ Kwe Pita bu able tle, “Ju kë gali eglebë gali bo lowene hana nëletelë. Hanane mu.” Na bu ino ëfo elë tuju na ino ëfo mago lëglesu mëta mana telutabe. Na hokweinawa kakalo huju tle. ⁶⁹ Na kë wege mëse bume ita hwi tlole na bu kë tafa mëglabë home gali tlome, “Ebë ho kë nëgebë, buna kë asë mëtëglabë ho li ekëyo.” ⁷⁰ Kwe bu ita able tle, “Hanane mu.”

Na Pita sogë tételëkakewatle, na buna kë mitlijabë ho Pitame gali motlola, “Nëgali mu. Ju buna kë asë tëgelobë ho li ta ekë. Ju mata Galili provins mago ho nëgame.” ⁷¹ Na Pita bu anisanamu gali tlome na kakëne tletëme, “Iyemanemu! Bo kë home lowene hana nëletelëmu. Hanane mu. Bo nëgali gali hana nëgelëna na Goto bu bome tëbo lëgëtanëna kwe tëbo malëtanë.” ⁷² Bu wagali tle, na kakalo mana huju tle. Na Pita, Jisas kë gali toglolebë gali ita lowene tletle, “Eli klabë, kakalo tëlafë huju jwa lëglëna, ju bome kë lowene egletenëbë loweneme aowafe able eglomeme.” Na Pita kë gali ita lowene tletle na bu wabelë tle na tako yemu kletotle.

15

Bu Jisame eso ho Pailat belë mëtletlula

¹ Olobalëwamu, lotu eso enëne, na lotu letitabo ho, na Gotobë tafa sle gali lowene sle mëgletlabë ho, na hobë gali aholokwane mëglabë letitabo ho, bu iniwa loko motokweiya na blalo gali sle mototla wesibi mogotlabëme, “Sebo habelë nëglamene?” Bu gali wasle mototla na Jisame tabana lei mototla na eso ho Pailat belë mëtletlula. ² Na Pailat Jisame takune tlole, “Ju Juda enënebë tako eso hone?” Na Jisas tafu tëtatile, “Nakwefëyemene. Ju fene gali ele.” ³ Na lotu eso ho Jisame lebutako gali so mëtëtatla. ⁴ Na Pailat bume ita gali tlole, “Bu feilawa gali jume so mëtätëyo, na ju gali tafujwa fëyeme etatëmene?” ⁵ Kwe Jisas gali tafu hana tëtatile, bu mogweliha tëtabe. Na Pailat bu këme tutune tle.

Pailat gali tle, “Jisasbë ato nilina ti mëta bu eletelo”

⁶ Jowa jowa tlibutuna, bubë tako lotu olëna, oneho kalabusu lo mago hobë weniji fëfë motokwefëma na Pailat bu kë hobë weniji aholokwane lëletle na kë home kalabusu lo mago jine lelëkakëtëme. ⁷ Ebë olëna, li ho bu kalabusu lo mëta tafa tle. Bubë weniji Barabas. Èbame Barabasna fli hona, bu gavman enëneme tako wame motloma na ho flime mogo nalë tëtëkle mototoma. Na gavman enëne bu kë home kalabusu lowa sike mëtla. ⁸ Na oneho Pailatme mitisitla na gali motlola, “Ju seme jowa kalabusu lo mago home jine elëtëna, ju seme ëbame ho li kalabusu lo mago fene jine tlëtëna.” ⁹ Na Pailat bume takune tlome,

“Sobo metole lalone? Bo some, Juda life mago onehobë eso ho, Jisame, kalabusu lo mago jine nëglëtëyomene?” ¹⁰ Pailat bu megali fëyeme lëlene? Bu melowene lëgleme nëgeme. “Lotu lo mëta wege mëglabë eso enëne bu Jisame tēbojiwamu lamletla na bu bo mëta këme melesula.” ¹¹ Kwe lotu lo mëta wege mëglabë eso enëne, bu onehome anisasana gali tlome, “Sobo Pailatme, gali elëlo, ‘Jisas matëbo. Barabasmе fwa kalabusu lo mago jine elobakëtëna.” ¹² Na Pailat bume metakune tlome, “Kë ho, sobo mefë kë egotlobë, ‘Israelbë afenëbonibë eso ho,’ bo bume habelë nogtlëmene?” ¹³ Na bu feilawa anisasana jiyakle memëtletlëla, “Bume ti mëta nilina bu elo.” ¹⁴ Kwe Pailat takune tlome, “Sobo fëyeme gali elone? Bu fëye tēbo wesibi fa totlene? Bu fëye tlene?” Kwe bu feilawa anisasana jiyakle memëtletlëla, “Bume ti mëta nilina bu elo.” ¹⁵ Pailat bu melëme tole tle, oneho bume fleflesu namëgletlame nëgeme, na bu Barabasmе kalabusu lo mago këme jine tletëme. Na bu fli home gali tlome, “Sobo Jisame taba afona feilawa lëlafа etlome.” Na bu Jisame taba afona feilawa lëlafа mototla. Na tokwafe bu Jisame wame home boblo mogotomabë enëneme tlëme, bume ti mëta nilina bu namëglame.

Wame home boblo mogotomabë enëne Jisame tiniji galina memotlola na bume ssonatlē memototla

¹⁶ Fli wame home boblo mogotomabë enëne, bu Jisame eso hobë tako lowa mëtletlëkakula, na bu fli wame home boblo mogotomabë enëneme gali mëtletlëkakula. Na bu iniwa mitisiya. ¹⁷ Na bu Jisame winowa ëho mëtehvatla, eso hoha nafata

lëgleme. Na bu analëbana taba glo mëtla, na eso hobë eso afeteniha hwatë mëtletla, na bubë eso mëta gelo mëtëtatla. ¹⁸ Na bu tiniji galina gali motlola, “O Israelbë afenëbonibë eso ho, lale olobalë?” ¹⁹ Na bubë eso elëme atobeilana tëke motlola na bume nagutabana kokose mëtëlëla. Na bu Jisasbë elebo li mëta bubusu mëtletla, eso home fene bubusu mletla. ²⁰ Bu Jisame këbë iniwa tiniji galina wafi gali motlola. Na bu kë winowa ëho tika mëtëtatla na bubë ëhomu gelo mëtëtatla. Na bume mëtletlula, bume ti mëta nilina bu namëglame.

Bu Jisasbë ato ti mëta nilina bu mëtla

²¹ Bu Jisame mëtletlula na li ho, bubë weniji Saimon, Sairini lifate mago ho, bu li lifate mago tisi na lifate takowa tuju. Kwe wame home boblo mogotomabë enëne bume alëgeme esune mëtëlëla na enisusuna gali motlola, “Se! Ju Jisasbë ti mana ehule.” Na bu mana tehule. Saimon bu Aleksandernabë, Rufusnabë bolijaya.

²² Na bu Jisame Golgota lifekuwa mitilekola. Golgota weniji bu ebëha gali fenene, “Hobë eso eleboha life.” ²³ Na bu Jisame wain taba liji tu, malasini na sago, yafe fwei mëtëlëla, tako elili fa jwa nalogotleme fene. Kwe bu yo latletëme na hana hi tle. ²⁴ Na kwe, wame home boblo mogotomabë enëne bu Jisame ti mëta nilina bu mëtla. Na bubë ato mago ëho melëna sa mëtëtaya. Bu satu salë mëtla na ho mana aniji motloma jowa jowa wesibi glo namëglabëme.

²⁵ Olobalë, kljina, bu Jisame ti mëta nilina bu mëtla. ²⁶ Na bu ti katabo, eso matawa elë fla mëtëtatla. Na bume kë so mëtëtatlabë gali, kë mëta yahi mëtla. Bu meyahi lamëtla, “Juda lifate

magobë eso ho.” ²⁷⁻²⁸ Na bu Jisasbë ti li mëta, tlemalë tokli home ti mëta bu mëtla. Lime tobamu elë lë mototla na lime yemane toba elë lë mototla.*

²⁹ Na lifate mago kë mitisiya, mutujabë oneho, bubë eso luluju mototoma na Jisame sasonatlëtlë memototla, “Te, ju ëbame megali latle, ‘Bo ebë tako lotu lo yayei notlëme na aona olënawa li gliji nelëme.’ ³⁰ Te, ju këha afutukuna ho kwe ju eli jubë ato mana aitale na kë ti mago kle etëkekeme.” ³¹ Na lotu lo mëta wege mëglabë eso enëne na Gotobë tafa sle gali lowene sle mëgletlabë ho bu mata Jisame têtane lamëtëbetla na blalo gëgali mëtla, “Bu fli home taitame na kwe bubë ato lëgaitale hana lëgleme. ³² Kë ho bu ëtani megali latle, ‘Bo kë ho kë nëgebë, Goto bome kë aniji toglonëbë ho, onehome nëno nanëgelëme.’ Na bu mata megali latle, ‘Bo Israel life mago onehobë eso ho.’ Te, sebo kë home nabana mehwi noglolana, ti mago kle lolëme, kwe sebo mana bume lowene sle nanëletlame.” Na ebë tlemalë tokli ho, Jisasbë li mëta ti mëta kë bu mëtlabë, bu mata, Jisame tiniji galina gali motlolo.

Jisas gli tle

³³ Kliji kuna, kwe klabëha ki tēbetēme. Na kë tēgemolebēē na taboklë klijina ita fetiha tēbetēme. ³⁴ Na taboklë, klijina Jisas anisasana we tlole, “Eloi, Eloi, lama sabaktani!” Kë galibë ebëha gali fenene, “Bobë Goto, bobë Goto, ju bome fëyeme

---

* **15:27-28** Fli lowene ho bu melowene lamëtla, li gali mana lëbe kë gali mëta. Kë gali melë lëgëbelalële, Gotobë bogo mëta kë lëgëbebë gali bu olafamu këme tēbe. Kë gali melë lëgëbelalële, “Oneho bume mehwi lamotlola, tēbo ho fenene.”

kile etanëne?” ³⁵ Fli ho, lolime kë tafa mëtlabë, bu kë we lego aholokwane motlola na gali mëtla, “Aholokwane elo. Elaijame we lolole.” ³⁶ Na li ho fëka tlagutle, na bu sufa iniluha wesibi, wain taba liji tu mëta flu tëtatile na klenëba mëta lei tëtatile. Na këna Jisame mana fwei telokwakle, wain taba liji tu slo nalëgleme. Na bu gali tle, “Awiya, sebo hwi nolola, bale Elaija bu ligisina na kle lëtletëbakleme nawa o hanane.” ³⁷ Na Jisas feilawa aflei tle na lagliwa tle.

³⁸ Na kë tako ëho, bu tako lotu lo ino ëfo mëta këkesi tëglebë, lakawa tëmalita kufe lokwati. ³⁹ Na wame home boblo mogotomabë enënebë eso ho, bu Jisabë li mëta tlibe. Bu Jisabë aflei lego aholokwane tle na kë gli tëglebë hwi tlole na gali tle, “Euowe, nëgali fe, bu Gotobë nëbafë.”

⁴⁰ Na aomalë one bu kakëha mëtelubokwëya na hwi mëtelokwakëma. Li mësebëye, buna tafa mëtla, bubë weniji Maria, Makdala lifate mago. Na li mata, bubë weniji Maria, Jems tokwëfo nabë, Josep nabë bota, na li mësebë weniji Salome. ⁴¹ Èbame Jisas Galili provins mëta tafa tëglena, kë aomalë one bume nagi esogo esogo mëtlelëla na mana mëtaitakefla. Na fli lebutako one mata, kë mëta kë mitlijabë bu iniwa Jisasna Jerusalem lifatewa mitisiya.

Bu Jisas mogome aniji fuluju mëta gwa mototla

⁴²⁻⁴³ Na taboklë, Arimatea life mago Josep, tisi. Bu hobë gali aholokwane mëglabë letitabo ho li. Bu lale homu. Bu mata, Goto iniwa onehobë eso ho kë tafa lëgletëmebë olë hwi loglolebëme hwi

lalëlekëfe. Ebë olë ebë Fraide, wesibi sle mototok-wefëmabë olë. Uniji ebë bubë tafawa mëgla olë nëgeme, na bu kë olëye wesibi hana sle motomame. Na Josep bu eso ho Pailat belë tujutle. Bu bume uli hana tletle. Na takune tlole, “Bo Jisas mogome ti mago lalowa tohwa nogotlëmene o hanane?”⁴⁴ Na Pailat bu klelego latle na melowene latle, “Bu waglinawa.” Na bu wame home boblo mogo-tomabë enënebë eso home gali tujuwelële, ligisinalëgleme. Na bu belë tisi na Pailat bume takune tlole, “Jisas wagli lëlene o mana hwi lëtane?”⁴⁵ Na kë ho bume gali tlole, “Nëgalimu. Wagli lële.” Bu kë gali aholokwane tle na Josepme gali tlole, “Ju Jisas mogome lalowa tohwa etle.”⁴⁶ Na kwe Josep bu lale tatiwa ëho heletabo, balitina fa tëtatile na bu Jisas mogome kë ëhona lalei totle. Na bu mogo tehule na aniji fuluju matëmatë mëta gwa telujuwetle. Ho bu kë aniji fuluju tobana go mëtlelëya. Na Josep aniji tako obobwelë tëtagiji na kë aniji fuluju ëfo tiji tletle.⁴⁷ Na Makdala life mago Maria, na li Maria, Josep bota, bu lolime tafa mëtelo. Na bu Jisas mogome këme gwa togotlebë aniji fuluju hwi mëtlëyo.

16

Jisas bu matëmatë mago lahujuwa tle

¹ Tafawa olë yawe tle, na Makdala life mago Maria, na li Maria, Jems bota, na Salome, bu lëkaluwa welë tu, balitina glo mëtla, Jisas mogome këna tefo namogotlame. ² Na Sande, olobalëmu, bu aniji fuluju matëmatëwa mutuja. ³ Bu mutujabë, na alëgeme blalo gëgali mëtla, “Seme ya

lëgaitanamene, kē tako aniji, matëmatë fuluju ëfo mago obwelë nanëgëtayame.”⁴ Kwe bu mitisiya na lolime mitlija na hwi mëtëkaka, “Aniji, matëmatë ëfo mëta hana ebamëfe. Kë aniji waobobwelë mëtagujayafe.” Kë aniji tako anijimu.⁵ Na bu kë aniji fuluju matëmatë elë mëtëkakluja. Na bu falake home, tobamu elë kë tafa tëglebë, hwi mëtelëjuwelëla. Bubë ëho heletabo na tatiwamu. Bu kë home hwi motlola na klelego memëtletla, na ulina memëtletla.

⁶ Na bume gali tlome, “Sobo klelego asa elo. Bo walowene nelë, sobo Nasaret life mago Jisame hohwi etatelo, ti mëta kë bu mëtlabë home hohwi etatelo. Bu eme hana tafa lële. Bu wahuju lële. Sobo hwi elo, eme kë gwa mototlabë tala alujawa ekë lëbe.”⁷ Kwe sobo Pita name, bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho fli name sagali ejuwelëmo, ‘Jisas bu afina Galili provinswa waloutatëyo. Na sobo bume këme hwi egujuwelëlome, bu ëbame fene gali tëlëyo.”

⁸ Na kwe, one bu aniji fuluju matëmatë mago mëtëkaklija na mëtlëbouja. Bu klelego memëtla na lilina hwei memëtla. Na bu këme fli enëneme li gali meha hana gali motloma, bu uli mëtlame nëgeme.

Makdala life mago Maria bu Jisame hwi tlole

⁹ Jisas bu Sande olobalëmu matëmatë mago huju tle. Na bu Makdala life mago Mariame afina tuhu tlelë. Jisas bu ëtani tobali ita tële ahwane, kë mësebë ato mago hehë tletëme.¹⁰ Maria bu Jisasna kë asë mëtlabë onehome gali tujuwelëme. Kë enëne bu maninibo mëtletla na ye mëtlekefëtla.¹¹ Na Maria bume gali tlome, “Jisas mana tafa lële na bo

wahwi nololè! Na kë enëne bubë gali aholokwane mëtla kwe melowene lamëtla, ‘Bu sogëna lale.’”

Jisasbë lowene esogo mëglelëtlabë ho tlemalë bume alëgeme esune mëtlëlo

¹² Na tokwafe bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho tlemalë, lifate kile mëtelo na alëge alëgewa mëtëyeu. Na Jisas kë tlemalëme li wenianena esune tlëme. ¹³ Na bu kë gali, bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho flime, gali mutujuwelëmo. Bu kë gali aholokwane mëtla kwe bubë lowenena hana sle mëtlamu, sogëna tokwë mëgelo.

Jisas bubë lowene esogo mëglelëtlabë home fata tletëme

¹⁴ Na tokwafe bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho we ita jowa kënji hi mëtla na Jisas bume mana fata tletëme. Na bume wame galina gali tlome, “Sobo lowene sle jwa fëyeme elone? Na sobo bome, matëmatë mago huju tëgelëna kë hwi motlonabë onehome fëyeme boblo totomone na bubë gali aholokwane toglo mo jwa fëyemene?” ¹⁵ Na bume ita gali tlome, “Sobo iniwa lifate Gotobë lale gali, asë elelëtelo. Na Gotobë lale gali iniwa onehome tē etagutemome. ¹⁶ Oneho bu Gotobë lale gali lowene sle mëgletlana, na wafi baptais mëglana, kwe Goto bume lëgaitameme na nëno lëgleme, buna unaunalëme tafa nalëglëlëmeme. Kwe oneho bu Gotobë lale gali lowene sle hana mëgletlana, Goto bume hehë lëgletëmeme na tēbo miglitayame. ¹⁷ Bome kë lowene sle mëgletë nabë oneho, bu Gotobë afutuku fenene, wesibi melë mogotomame. Bu bobë weniji fë mogotlana, na ahwane hehë mëgletëmame. Na bu lili anigawa galina gëgali

mëglame. ¹⁸ Na bu wametabo taiju tobana atineha fa mogotlana, bume hana tëbo logotomeme. Na bu motaba foha wesibi atineha hi mëglana, bu tëbo hana miglitayame na bu gigli hana mëglame. Na bu tëbo atona home, toba gwa motatëmana, na bu ato titika mlame.”

Goto Jisame heven life elë watilekole

¹⁹ Tako Ho Jisas, bume gali watë tëtätëme na Goto bume heven life elë tilekole. Na bu Gotobë tobamu toba elë tafa tletle, Gotona one-home eso home tafa namëgletemome. ²⁰ Na bubë lowene esogo mëglelëtlabë ho mutuja na lale gali të mëtëtagula, li life, li life memëtla. Tako Ho Jisas, bume lataitame, na bubë afutuku lafijiwa tlëme. Na bu, Gotobë afutuku fenene, wesibi melë lamototoma. Na oneho këme hwi mëtla na lowene mëtla, “Bu kë të mëtätë nabë gali nëgalimufe.”

Ĕhwati Gali
Portions of the Holy Bible in the Yalë language of
Papua New Guinea
Buk Baibel long tokples Yalë long Niugini

copyright © 2022 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Yalë (Yale)

CC BY-SA required by use of Sweet Publishing CC BY-SA licensed illustrations in the printed edition.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2023-08-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 25 Aug 2023 from source files dated 16 Aug 2023

4a4fca1d-2276-53e5-95b2-a315846297c3